

EKP:n tilinpäätös

2018

Johdon raportti	2
EKP:n tilinpäätös	22
Tase 31.12.2018	22
Tuloslaskelma vuodelta 2018	24
Kirjanpitoperiaatteet	25
Taseen liitetiedot	34
Taseen ulkopuoliset erät	51
Tuloslaskelman liitetiedot	54
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat	62
Riippumattoman tilintarkastajan kertomus	65
Selvitys voitonjaosta / tappioiden jakamisesta	71

Johdon raportti

1 EKP:n johdon raportin tarkoitus

Johdon raportti on olennainen osa EKP:n vuosittaista tilinpäätösjulkaisua¹. Se sisältää tilinpäätöksen kannalta olennaista taustatietoa. EKP:n toiminnalla ja operaatioilla tuetaan politiikatavoitteiden saavuttamista, joten sen taloudellista asemaa ja tulosta tarkasteltaessa on otettava huomioon myös sen politiikkatoimet.

Sen vuoksi johdon raportissa tarkastellaan EKP:n tärkeimpiä toimintoja ja operaatioita ja niiden vaikutusta tilinpäätökseen. Siinä myös analysoidaan taseen ja tuloslaskelman keskeistä kehitystä tilikauden aikana sekä annetaan tietoa EKP:n taloudellisista resursseista. Lisäksi johdon raportissa tarkastellaan EKP:n taloudellisia ja operatiivisia riskejä sekä niiden hallintaa.

2 Toiminta

EKP on osa eurojärjestelmää, jonka ensisijainen tavoite on ylläpitää hintavakautta. EKP:n tärkeimmät tehtävät on määritelty EKPJ:n perussäännössä². Ne ovat euroalueen rahapolitiikan toteuttaminen, valuuttamarkkinatoimien suorittaminen, euroalueen maiden virallisten valuuttavarantojen hoito ja maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

Lisäksi EKP vastaa yhteisen valvontamekanismin toiminnan tehokkuudesta ja yhdenmukaisuudesta. Tarkoituksena on valvoa pankkeja tiiviisti ja tehokkaasti ja edistää siten pankkijärjestelmän luotettavuutta ja turvallisuutta sekä finanssijärjestelmän vakautta.

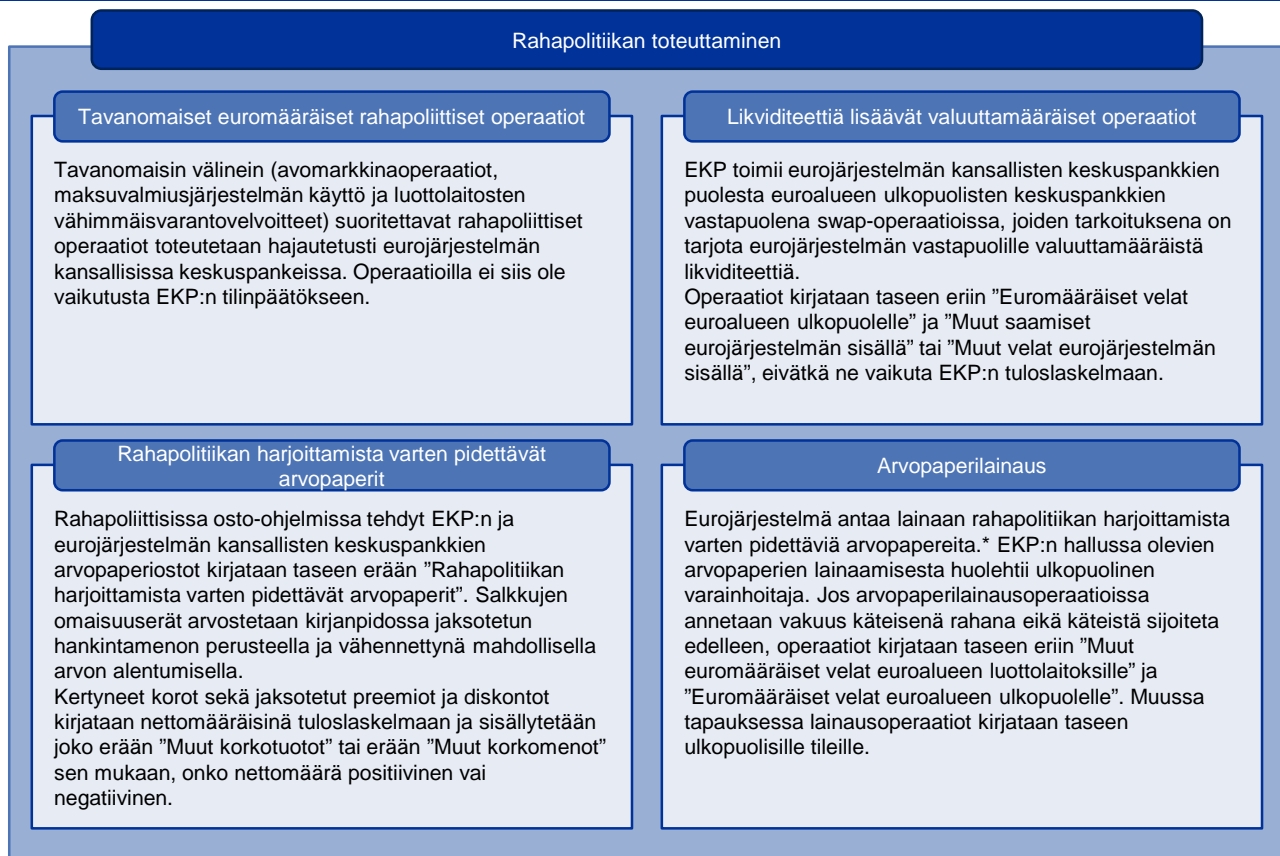
Eurojärjestelmässä rahapolitiikkaa toteutetaan hajautetusti, joten myös rahapoliittiset operaatiot näkyvät EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien tilinpäätöksissä hajautusperiaatteen mukaisesti. Kaaviossa 1 on yhteenveto tärkeimmistä EKP:n tehtävän mukaisista operaatioista ja toiminnoista sekä siitä, miten ne vaikuttavat EKP:n tilinpäätökseen.

¹ Tilinpäätösjulkaisu sisältää johdon raportin, varsinaisen tilinpäätöksen (tase ja tuloslaskelma liitetietoineen) sekä tilintarkastuskertomuksen ja selvityksen voitonjaosta / tappioiden jakamisesta.

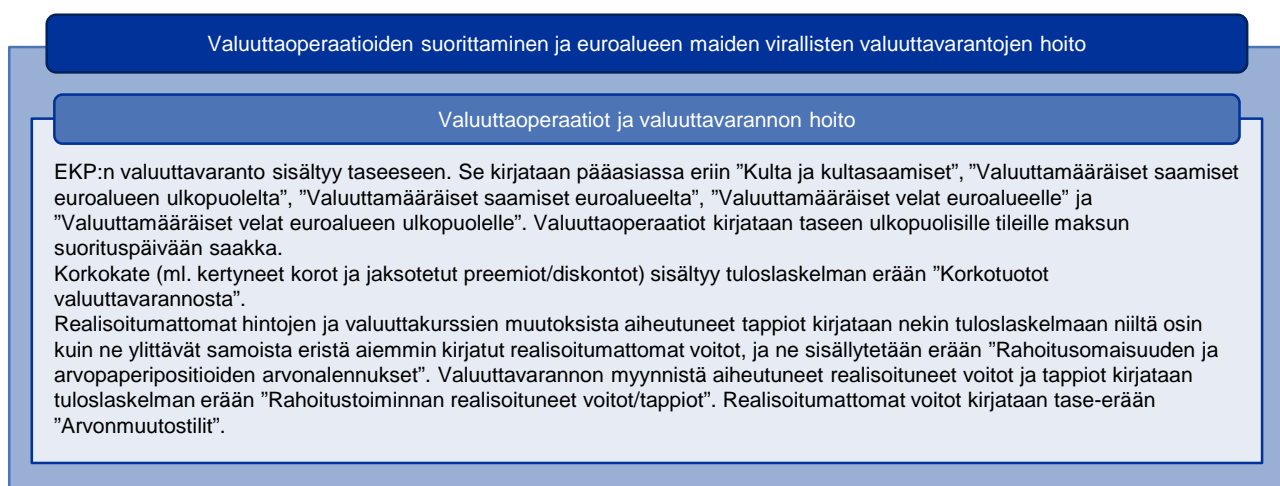
² Pöytäkirja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä.

Kaavio 1

EKP:n keskeiset tehtävät ja toimet ja niiden vaikutus tilinpäätökseen

* Arvopaperilainauksesta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.

Maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen

Maksujärjestelmät (TARGET2)

TARGET2-järjestelmään liittyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien EKP:hen kohdistuvat saamiset ja velat esitetään EKP:n taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana. Niiden tuotto sisältyy tuloslaskelman eriin "Muut korkotuotot" ja "Muut korkomenot".

* TARGET2-järjestelmästä kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

Pankkijärjestelmän turvallisuuden ja luotettavuuden sekä rahoitusjärjestelmän vakauden edistäminen

Pankkivalvonta – yhteinen valvontamekanismi

EKP:n valvontatehtäviin liittyvät kulut katetaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla. Valvontamaksut kirjataan tuloslaskelman erään "Maksukate". EKP:llä on myös oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia valvottaville yhteisöille, jos ne eivät täytä EU:n pankkien vakavaraisuussäätelyyn (kuten EKP:n antamien valvontapäätösten) mukaisia velvollisuuksiaan. Seuraamuksiin liittyvät tuotot kirjataan tuloslaskelman erään "Maksukate".

Muut

Liikkeessä olevat setelit

EKP:n osuus liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvosta on 8 %. EKP:llä on tätä osuutta vastaava määrä saamia kansallisilta keskuspankeilta. Saamisiin sovelletaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa. Saamisille kertyvä korko esitetään tuloslaskelman erässä "Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmässä".

EKP vastaa euroseteleiden kuljetuskustannuksista, jotka aiheutuvat uusien seteleiden siirtämisestä setelipainoista kansallisiin keskuspankkeihin ja seteleiden siirtämisestä kansallisesta keskuspankista toiseen vajauksien ja ylijäämien tasoittamiseksi setelivarastoissa. Kustannukset kirjataan tuloslaskelman erään "Ulkoistettu setelinvalmistus".

Omien varojen sijoitussalkku

EKP:n omien varojen sijoitukset kirjataan taseeseen, pääasiassa erään "Muut rahoitusvarat". Korkokate (ml. kertyneet korot ja jaksotetut preemiot/diskontot) sisältyy tuloslaskelman erään "Muut korkotuotot" tai "Muut korkomenot". Realisoitumattomat hintojen muutoksista aiheutuneet tappiot kirjataan nekin tuloslaskelmaan niiltä osin kuin ne ylittävät samoista eristä aiemmin kirjatut realisoitumattomat voitot, ja ne sisällytetään erään "Rahoitusomaisuuden ja arvopaperisijoitusten arvonalennukset". Arvopaperien myynnistä aiheutuneet realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman erään "Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot". Realisoitumattomat hintojen muutoksista aiheutuneet voitot kirjataan tase-erään "Arvonmuutostilit".

3 EKP:n taloudellisen aseman kehitys³

3.1 Tase

EKP:n tase alkoi kasvaa vuoden 2014 neljännellä neljänneksellä, kun kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ja omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa ryhdyttiin ostamaan arvopapereita. Taseen kasvu on sittemmin jatkunut pääasiassa julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa tehtyjen arvopaperiostojen vuoksi (ks. kuvio 1).

Taseen kokonaisvarat kasvoivat vuonna 2018 **32,9 miljardia euroa**

Vuonna 2018 **EKP:n taseen kokonaisvarat** kasvoivat 32,9 miljardia euroa 447,1 miljardiin euroon. Kasvun taustalla oli lähinnä EKP:n osuus laajennetussa omaisuusserien osto-ohjelmassa⁴ tehdyistä arvopaperiostoista. Kasvu hidastui vuodesta 2017, sillä laajennetun omaisuusserien osto-ohjelman kuukausittaisia ostovolyymeja pienennettiin vuonna 2018. Ostot näkyivät kasvuna erässä ”Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit”, ja myös erä ”Eurojärjestelmän sisäiset velat” kasvoi vastaavasti, kun ostoihin liittyvät maksut selvitettiin TARGET2-tilien välityksellä.

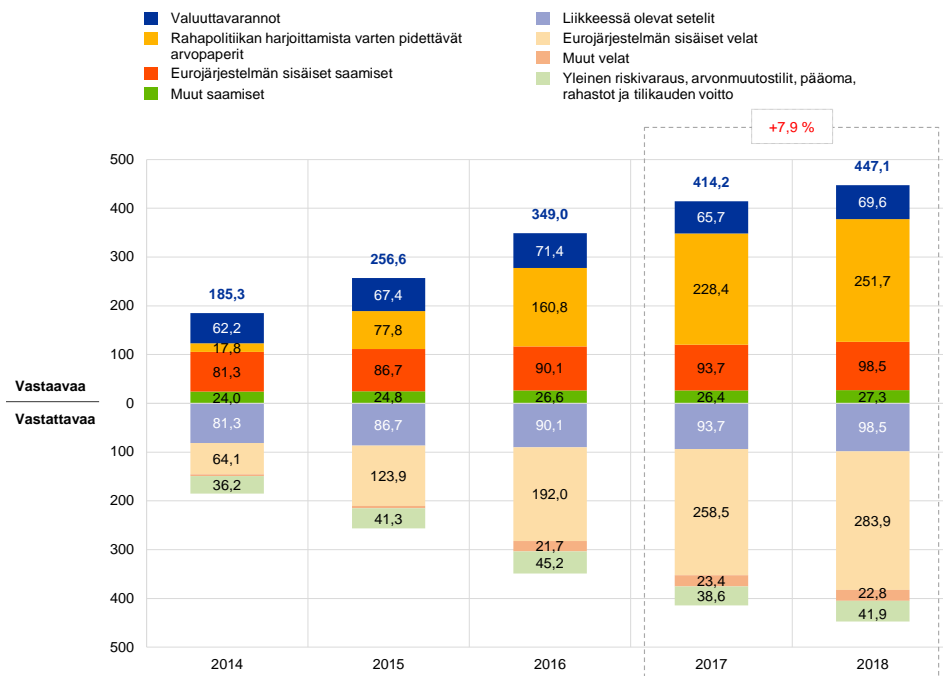
³ Pyöristysten vuoksi tässä asiakirjassa esitetyt luvut eivät yhteen laskettuina välttämättä aina täsmää kokonaismäärien kanssa eivätkä prosenttiosuudet aina vastaa tarkalleen absoluuttisia lukuja.

⁴ Laajennetun omaisuusserien osto-ohjelman muodostavat kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelma, julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma. Laajennetusta omaisuusserien osto-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

Kuvio 1

EKP:n taseen keskeisten erien kehitys

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

56 %

kokonaisvaroista on rahapolitiikan harjoittamista varten pidettäviä arvopapereita

Vuoden 2018 lopussa 56 % EKP:n taseen kokonaisvaroista oli **rahapolitiikan harjoittamista varten pidettäviä euromääräisiä arvopapereita**. Tase-erään sisältyvät EKP:n hallussa olevat arvopaperimarkkinoita koskevassa ohjelmassa (ns. velkapaperiohjelma), katettujen joukkolainojen osto-ohjelmissa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa sekä julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa hankitut arvopaperit.⁵ Vuonna 2018 tehtiin ostoja kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa sekä julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa⁶. Ostot jatkuivat vuoden 2018 loppuun asti, minkä jälkeen ne lopetettiin. Ostoissa noudatettiin ennalta määritettyjä kelpoisuuskeriteerejä sekä EKP:n neuvoston päätöksiä eurojärjestelmän kuukausittaisten omaisuuseräostojen kulloisestakin kokonaismäärästä. EKP:n neuvoston 13.12.2018 tekemän päätöksen mukaisesti eurojärjestelmä jatkaa laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa hankittujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia täysimääräisesti.

⁵ EKP ei tee ostoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.

⁶ Velkapaperiohjelmassa ja kahdessa ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ei tehty ostoja vuonna 2018, sillä ostot niissä lopetettiin jo vuosina 2010 ja 2012.

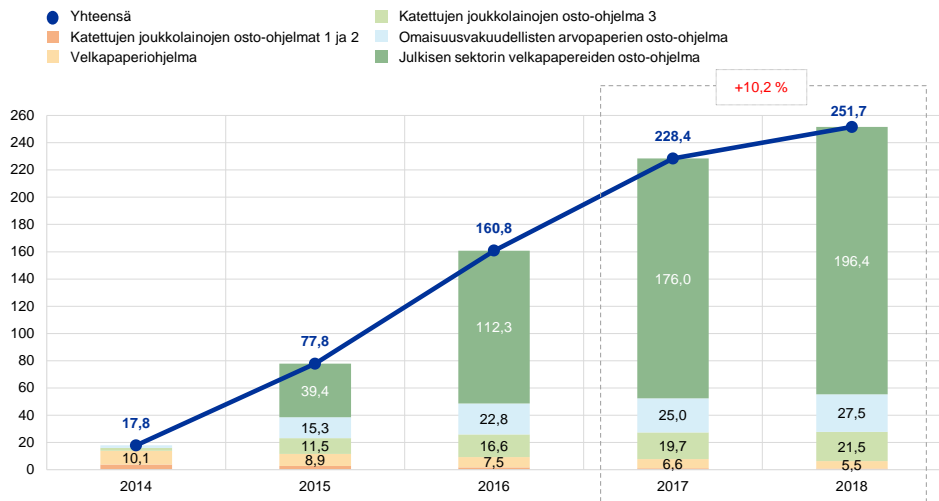
Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopaperien määrä kasvoi **23,3 miljardia euroa**

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopaperien määrä EKP:n salkussa kasvoi arvopaperiostojen vuoksi 23,3 miljardia euroa vuonna 2018 ja oli vuoden lopussa 251,7 miljardia euroa. Suurin osa kasvusta johtui julkisen sektorin velkapapereiden ostoista (ks. kuvio 2). Ensimmäiseen ja toiseen katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaan sekä velkapaperiohjelmaan kuuluvien sijoitusten määrä supistui 1,5 miljardia euroa arvopaperien erääntymisen vuoksi.

Kuvio 2

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

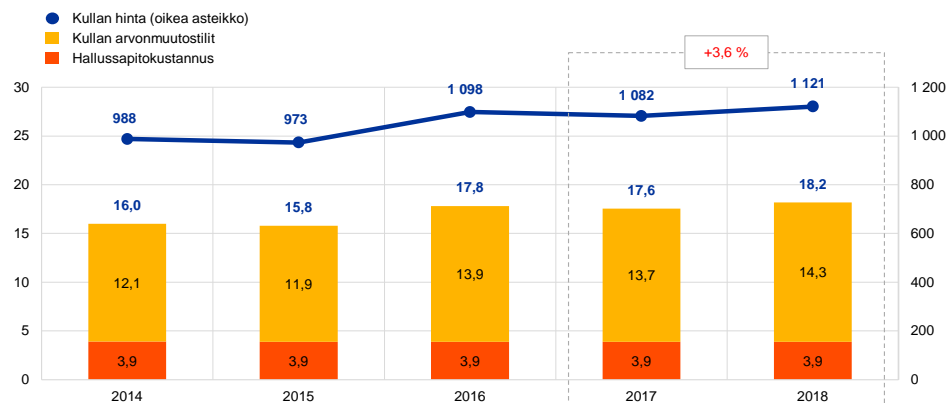
EKP:n valuuttavaranto koostuu kullasta, erityisistä nosto-oikeuksista, Yhdysvaltain dollareista, Japanin jeneistä ja Kiinan renminbeistä. Valuuttavarannon yhteenlaskettu euromääräinen arvo kasvoi 3,9 miljardia euroa 69,6 miljardiin euroon vuonna 2018.

EKP:n kultavarannon unssimäärä pysyi ennallaan vuonna 2018, mutta kullan ja kultasaamisten euromääräinen arvo nousi 0,6 miljardia euroa 18,2 miljardiin euroon kullan euromääräisen markkinahinnan nousun vuoksi (ks. kuvio 3). Arvon nousu näkyi myös EKP:n arvonmuutostileillä, joiden saldo suureni saman verran (ks. kohta 3.2).

Kuvio 3

EKP:n kultavaranto ja kullan hinta

(vasen asteikko: mrd. euroa; oikea asteikko: euroa/kultaunssi)

Lähde: EKP.

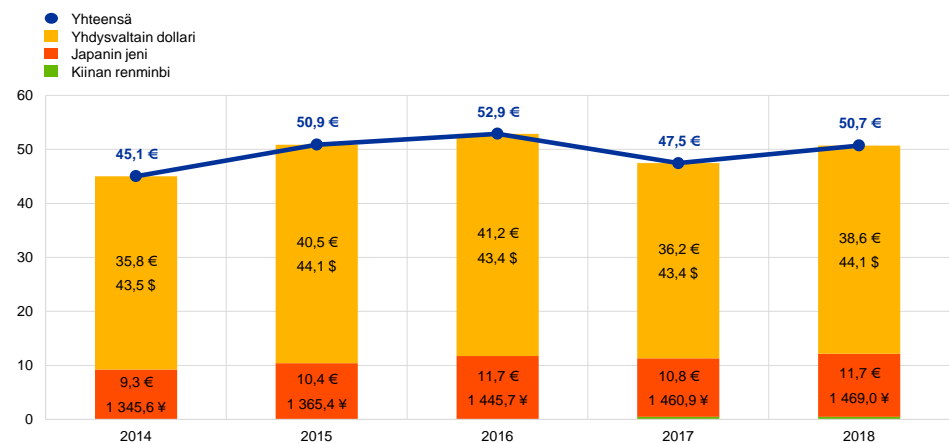
EKP:n valuuttavarannon nettoarvo suureni euron heikkenemisen vuoksi.

EKP:n hallussa olevien Yhdysvaltain dollarin, Japanin jenin ja Kiinan renminbin määräisten valuuttavarantojen⁷ euromääräinen nettoarvo suureni 3,2 miljardia euroa 50,7 miljardiin euroon pääasiassa siksi, että euro heikkeni Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden (ks. kuvio 4). Arvonnousun myötä myös EKP:n arvonmuutostilien saldot suurenvat (ks. kohta 3.2).

Kuvio 4

Valuuttavaranto

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

EKP:n valuuttavaranto koostui edelleen valtaosin Yhdysvaltain dollareista, joiden osuus koko varannosta oli vuoden 2018 lopussa noin 76 %.

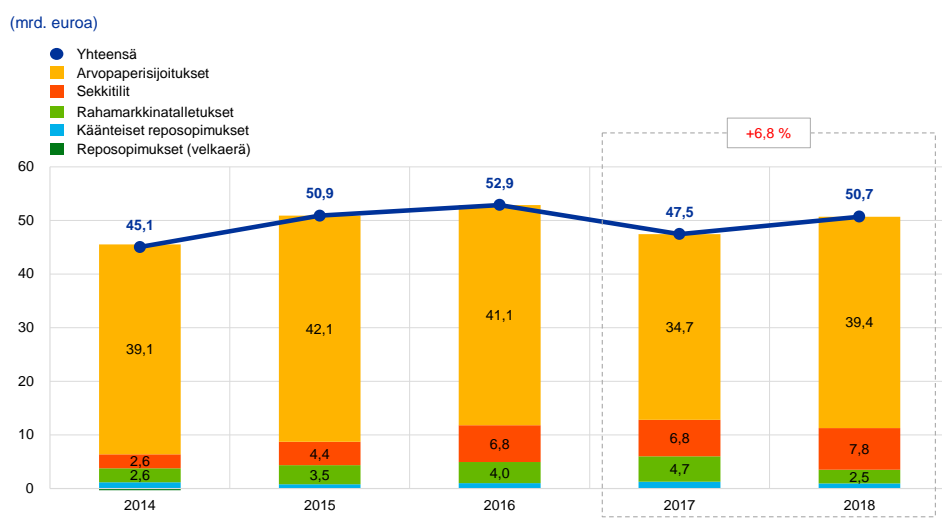
EKP:n valuuttavarantosalkun sijoitusten hallintaprosessi on kolmivaiheinen. Ensiksi EKP:n neuvosto vahvistaa sijoituksille EKP:n riskienhallintatoiminnon esityksen

⁷ Valuuttavarantosaimiset sisältyvät taseen eriin "Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta" ja "Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta".

perusteella strategisen normisalkun, minkä jälkeen EKP:n salkunhoitajat määrittävät EKP:n johtokunnan hyväksyttäväksi taktisen normisalkun. Päivittäiset sijoitusoperaatiot hoidetaan sitten hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.

EKP:n valuuttavaranto sijoitetaan pääasiassa arvopapereihin ja rahamarkkinatalletuksiin tai pidetään sekkitileillä (ks. kuvio 5). Valuuttavarantosalkun arvopaperit arvostetaan tilinpäätöksessä vuoden lopun markkinahintaan.

Kuvio 5
Valuuttavarantosalkun sijoitusjakauma

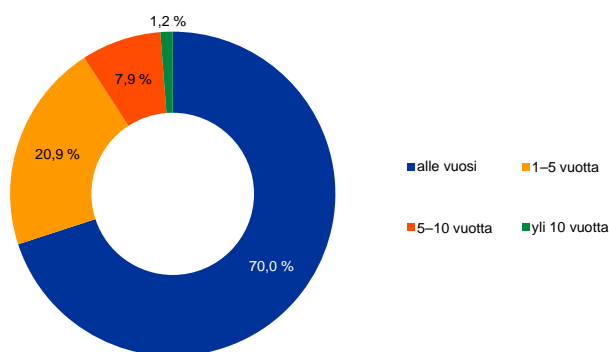
Lähde: EKP.

70 %
valuuttamääräisistä arvopapereista on juoksuajaltaan alle vuoden

EKP pitää hallussaan valuuttavarantoja, jotta se pystyy rahoittamaan mahdolliset valuuttamarkkinaoperaationsa. Täältä pohjalta määräytyvät myös valuuttavarantosalkun hoidon yleiset tavoitteet, jotka ovat (tärkeysjärjestyksessä) likvidiys, turvallisuus ja tuotto ja joiden nojalla salkku sisältää pääasiassa lyhytaikaisia arvopapereita (ks. kuvio 6).

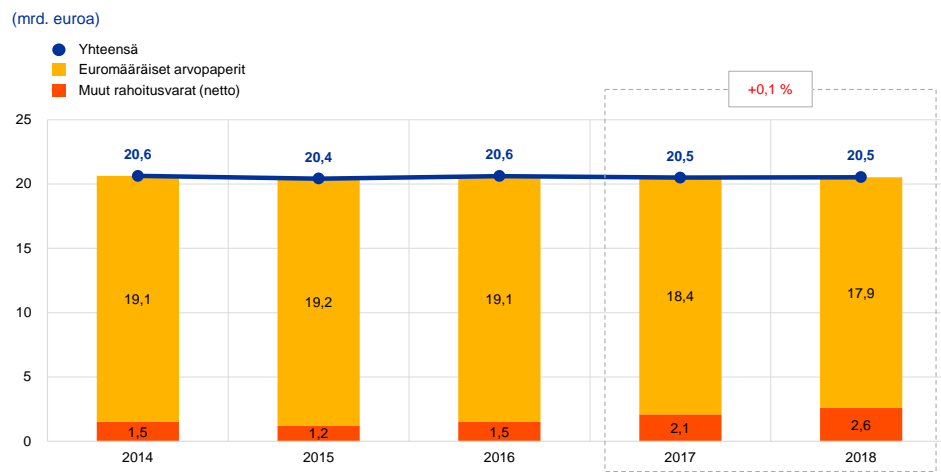
Kuvio 6
Valuuttamääräisten arvopaperien maturiteettijakauma

Lähde: EKP.

Vuonna 2018 EKP:n **omien varojen sijoitussalkun** suuruus pysyi käytännössä ennallaan (ks. kuvio 7). Salkku sisältää pääasiassa euromääräisiä arvopapereita, jotka arvostetaan vuoden lopun markkinahintaan.

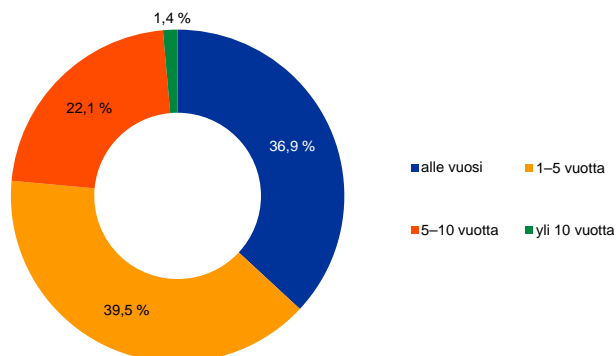
Kuvio 7
EKP:n omien varojen sijoitussalkku

Lähde: EKP.

Omien varojen sijoitussalkkuun on sijoitettu EKP:n maksettua pääomaa, valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalle luotua varausta sekä yleisrahastoa vastaavat varat. Salkun tarkoituksena on tuottaa EKP:lle tuloja niiden toimintakulujen kattamiseksi, jotka eivät liity sen valvontatehtäviin.⁸ Omien varojen sijoitussalkun hoidon tavoitteena on siis mahdollisimman suuri tuotto ennalta määrättyjen riskilimiittien rajoissa, minkä vuoksi maturiteettijakauma on monipuolisempi kuin valuuttavarantosalkussa (ks. kuvio 8).

Kuvio 8
EKP:n omien varojen sijoitussalkun maturiteettijakauma

Lähde: EKP.

⁸ Valvontatehtävistä aiheutuvat EKP:n kulut katetaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla.

3.2

Taloudelliset resurssit

EKP:n taloudelliset resurssit
42,0 miljardia euroa

EKP:n taloudellisiin resursseihin luetaan EKP:n pääoma, yleinen riskivaraus, arvomuutostilit sekä tilikauden nettovoitto. Taloudelliset resurssit sijoitetaan omaisuuseriin, joista kertyy tuottoja, ja/tai niillä katetaan suoraan taloudellisista riskeistä aiheutuvia tappioita. Vuoden 2018 lopussa **EKP:n taloudellisten resurssien** kokonaismäärä oli 42,0 miljardia euroa eli 3,3 miljardia euroa suurempi kuin vuotta aiemmin (ks. kuvio 9). Kasvu johtui arvomuutostilien saldojen suurenemisesta euron heikkenemisen vuoksi.

Kuvio 9

EKP:n taloudellisten resurssien kehitys

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Arvonmuutostileihin sisältyvät kaikki kullasta, valuutoista ja arvopapereista kirjatut arvostusvoitot mutta eivät työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät.

Vuonna 2018 euro heikkeni Yhdysvaltain dollariin nähden
5 %

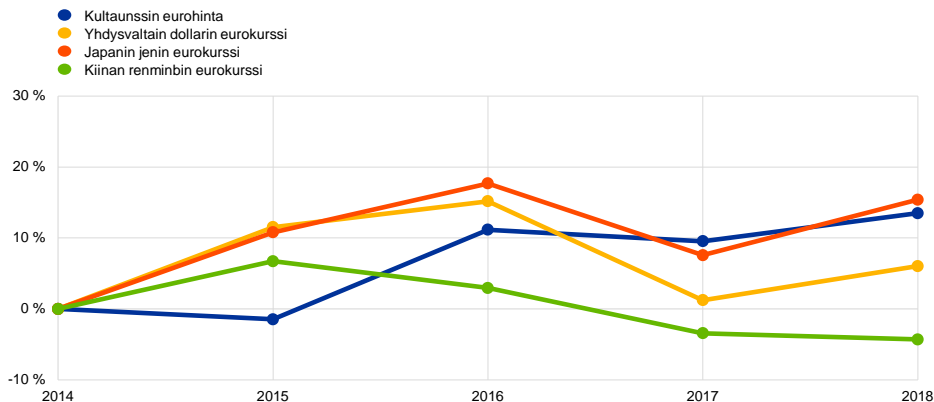
Kullasta, valuuttamääräisistä eristä ja markkinahintaan arvostettavista arvopapereista kertyneitä realisoitumattomia voittoja ei kirjata tuloslaskelmaan tuottoina, vaan ne kirjataan suoraan **arvonmuutostileille** EKP:n taseen vastattavaa-puolelle. Arvonmuutostilien avulla voidaan kattaa hinta- ja/tai valuuttakurssikehitykseen liittyviä tappioita. Arvonmuutostilit siis vahvistavat EKP:n riskinsietokykyä. Vuoden 2018 lopussa kullan, valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden arvomuutostilien⁹ saldo oli 25,1 miljardia euroa eli 3,0 miljardia euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Kasvu johtui pääasiassa euron heikkenemisestä Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden sekä kullan euron hinnan noususta (ks. kuvio 10).

⁹ Tase-erään "Arvonmuutostilit" sisältyvät myös työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät.

Kuvio 10

Tärkeimmät valuuttakurssit ja kullan hinta vuosina 2014–2018

(prosenttimuutos vuodesta 2014; vuoden lopun tietoja)

Lähde: EKP.

EKP:n saamisista ja veloista tilikauden aikana kertyneitä voittoja voidaan käyttää saman tilikauden aikana syntyneiden mahdollisten tappioiden kattamiseen. Vuonna 2018 **EKP:n voitto** oli 1,6 miljardia euroa, mikä on 0,3 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2017.

Riskivarauksen koko on suurin sallittu

Taloudellisten riskiensä (ks. kohta 4.1) vuoksi EKP:llä on **varaus valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten**. Varauksen suuruus tarkistetaan vuosittain. Tarkistuksessa otetaan huomioon muun muassa hallussa olevien riskipitoisten omaisuuserien määrä, tulevalle vuodelle arvioitu tulos sekä arvio riskeistä. Riskivarauksessa ja EKP:n yleisrahastossa olevien varojen summa ei saa olla suurempi kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta. Varauksen suuruus on vuodesta 2015 lähtien ollut 7,6 miljardia euroa eli suurin sallittu.

Euroalueen maiden ja euroalueeseen kuulumattomien EU-maiden kansallisten keskuspankkien maksaman **EKP:n pääoman** määrä oli vuoden 2018 lopussa 7,7 miljardia euroa eli sama kuin vuoden 2017 lopussa. Kansallisten keskuspankkien osuudet EKP:n pääomasta muuttuvat vuonna 2019, kun pääoman jakoperusteelle tehdään säännöllinen viisivuotistarkistus ja kun Iso-Britannia odotettavasti¹⁰ eroaa Euroopan unionista ja Englannin pankki sen myötä irtautuu Euroopan keskuspankkijärjestelmästä (EKPJ).

3.3

Tuloslaskelma

EKP:n voitto on kasvanut tasaisesti vuodesta 2014 lähtien. Vuonna 2014 voitto oli noin 1,0 miljardia euroa ja vuonna 2018 jo noin 1,6 miljardia euroa (ks. kuvio 11). Voiton kasvun taustalla oli pääasiassa valuuttavarannosta ja rahapolitiikan

¹⁰ Ison-Britannian EU-ero ja Englannin pankin irtautuminen EKPJ:stä olivat odotuksena, kun johtokunta antoi luvan toimittaa EKP:n vuoden 2018 tilinpäätöksen EKP:n neuvoston hyväksyttäväksi.

EKP:n voitto
vuodelta 2018 oli
**1 575 miljoonaa
euroa**

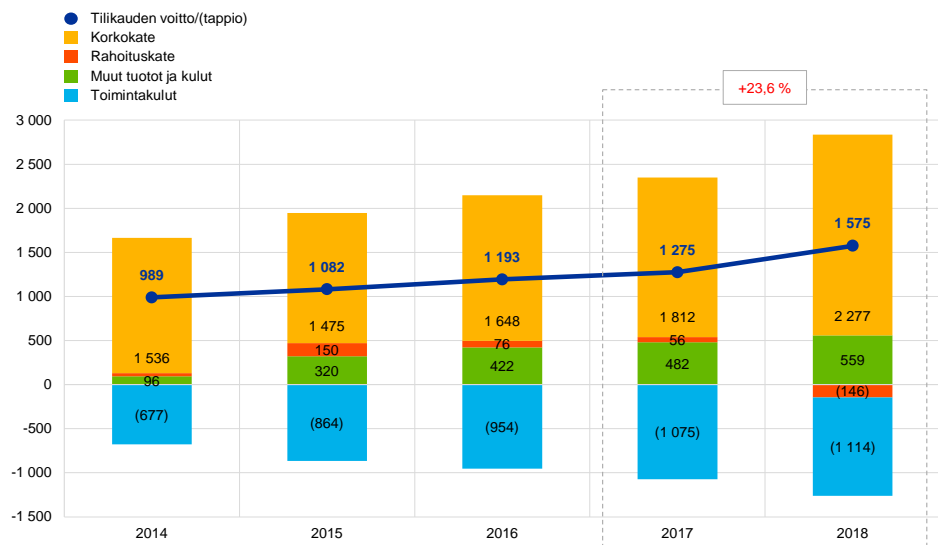
harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneiden korkotuottojen kasvu. Liikkeessä olevista seteleistä¹¹ ja omien varojen sijoitussalkusta saatujen korkotuottojen supistuminen kuitenkin hillitsi voiton kasvua.

EKP:n voitto vuodelta 2018 oli 1 575 miljoonaa euroa (1 275 miljoonaa euroa vuonna 2017). Voitto kasvoi edellisvuodesta 301 miljoonaa euroa pääasiassa korkokatteen kasvun vuoksi.

Kuvio 11

EKP:n tuloslaskelman keskeisten erien kehitys

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Kuviossa erä "Muut tuotot ja kulut" sisältää tuloslaskelman erät "Maksukate", "Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista", "Muut tuotot" ja "Muut kulut".

Valuuttavarannosta sekä rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneet korkotuotot kasvoivat

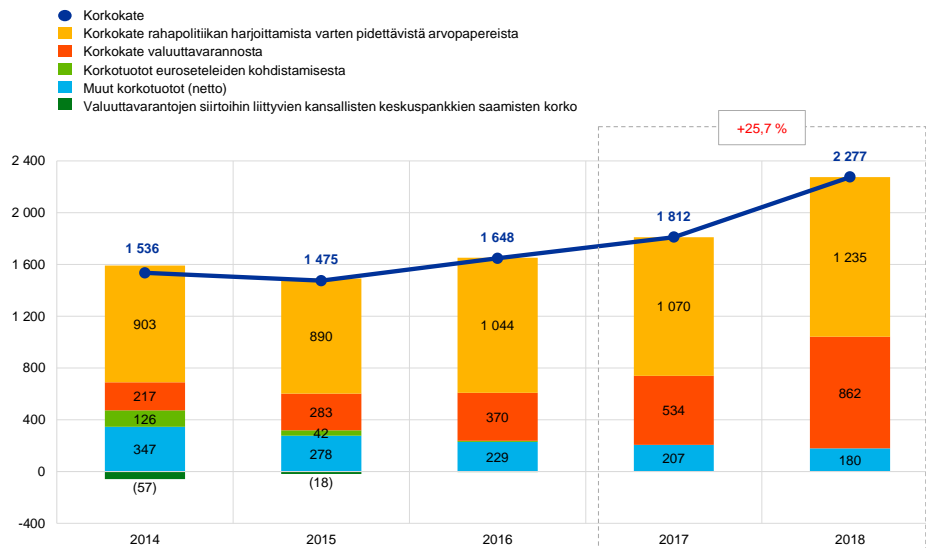
EKP:n **korkokate** oli 2 277 miljoonaa euroa, eli se kasvoi 465 miljoonaa euroa (ks. kuvio 12). Kasvun taustalla oli pääasiassa valuuttavarannosta sekä rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneiden korkotuottojen suureneminen.

¹¹ EKP:lle kertyy korkotuottoja niistä eurojärjestelmän sisäisistä saamisista, joita sillä on kansallisilta keskuspankeilta ja jotka liittyvät sen 8 prosentin osuuteen liikkeessä olevien eurosetelien kokonaismäärästä.

Kuvio 12

Korkokatteen kehitys

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

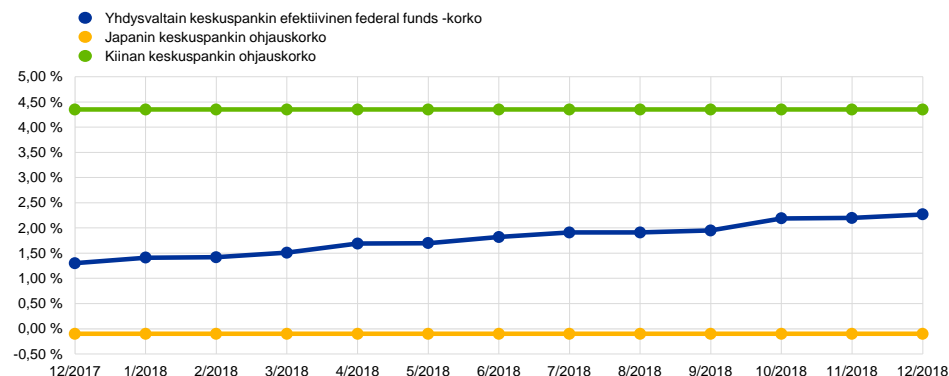
Korkotuotot valuuttavarannosta kasvoivat pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisistä arvopapereista kertyneiden tuottojen suurentumisen vuoksi

Valuuttavarannosta kertyi korkokatetta 862 miljoonaa euroa, eli kasvua oli 327 miljoonaa euroa. Korkokate kasvoi pääasiassa siksi, että Yhdysvaltain dollarin määräisistä arvopapereista kertyneet korkotuotot suurensivat erityisesti lyhytaikaisten dollarimääräisten arvopaperien tuottojen kasvun myötä (ks. kuvio 13).

Kuvio 13

Keskeisten ohjaukorkojen vertailua

(vuotuinen korko, kuukauden lopun tietoja)

Lähteet: Yhdysvaltain, Japanin ja Kiinan keskuspankit.

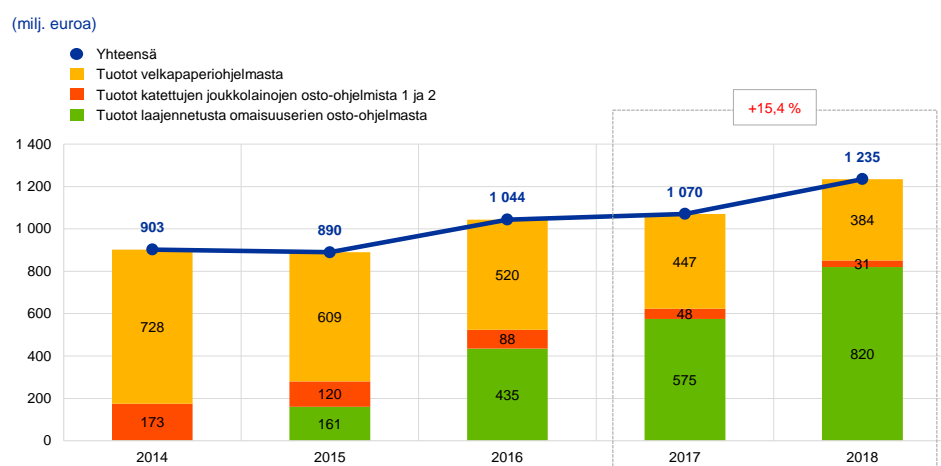
Laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa ostetuista arvopapereista saadut tuotot kasvoivat, mutta jo päättyneistä osto-ohjelmista saatujen tuottojen pieneminen lievensi vaikutusta korkokatteeseen

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidetyistä arvopapereista kertyi vuonna 2018 korkokatetta 1 235 miljoonaa euroa eli 164 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2017 (ks. kuvio 14). Laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta kertynyt korkokate kasvoi 245 miljoonaa euroa 820 miljoonaan euroon vuonna 2018, sillä arvopaperisalkku suureni (ks. kuvio 2) ja tuotti aiempaa keskiarvoa paremmin. Euroalueen valtioiden joukkolainojen tuotot pysyivät silti

keskimäärin pieninä (ks. kuvio 15). Velkapaperiohjelmasta sekä kahdesta ensimmäisestä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmasta kertynyt korkokate sitä vastoin pieni – mutta selvästi vähemmän eli 81 miljoonaa euroa – 415 miljoonaan euroon. Korkotuottojen pieneneminen johtui salkkujen kutistumisesta arvopaperien erääntymisen myötä. Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyi vuonna 2018 noin 54 % EKP:n korkokatteesta.

Kuvio 14

Korkokate rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista

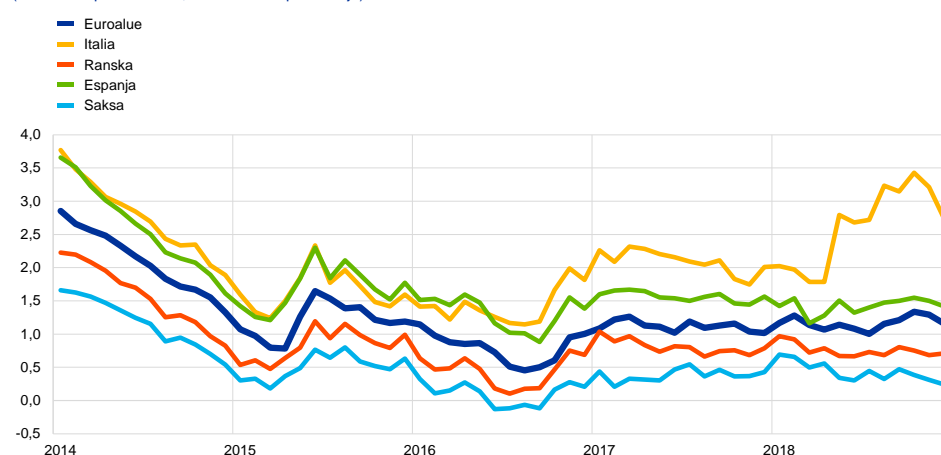

Lähde: EKP.

Kuvio 15

Valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot

(vuotuisina prosenteina, kuukauden lopun tietoja)

Lähde: EKP.

Perusrahoitus-
operaatioiden korko
vuonna 2018
0,0 %

EKP:lle ei kertynyt korkotuottoa sen osuudesta liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä eikä korkokuluja kansallisten keskuspankkien sille siirtämistä valuuttavarannoista, sillä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko oli 0 %.

Rahoituskatteeseen vaikutti lähinnä Yhdysvaltain dollarin määräisten joukkolainojen tuottojen kehitys

Muu korkokate pieneni lähinnä siksi, että omien varojen sijoitussalkun korkotuotot supistuivat euroalueen alhaisen korkotason vuoksi.

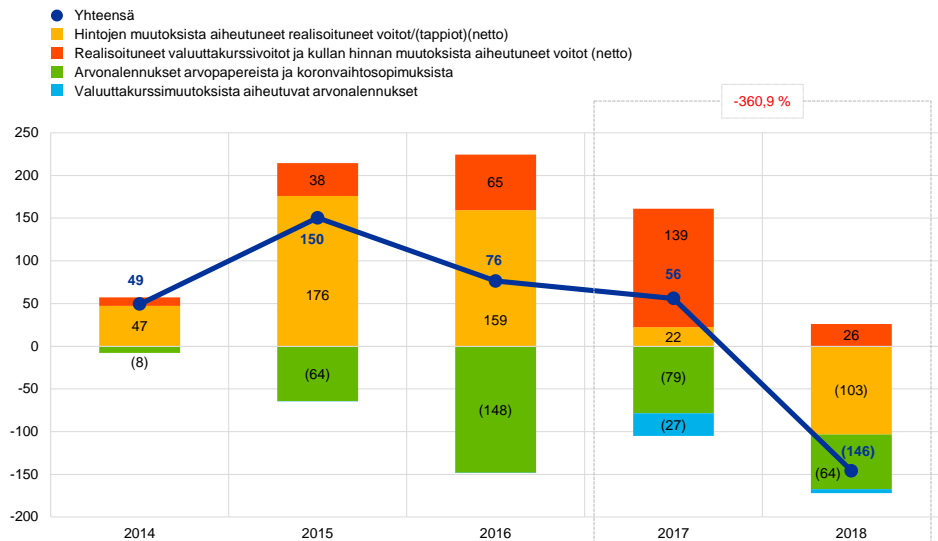
Rahoituskate heikkeni edellisvuodesta 202 miljoonaa euroa ja oli 146 miljoonaa euroa tappiollinen (ks. kuvio 16). Syynä oli pääasiassa se, että hintojen ja valuuttakurssien muutoksista realisoitui edellisvuotista heikompi tulos.

Hallussa olevien arvopaperien hintojen muutoksista realisoitui nettotappioita vuonna 2018. Eniten tappioita realisoitui Yhdysvaltain dollarin määräisistä arvopaperisijoituksista, joiden markkina-arvo aleni dollarimääräisten joukkolainojen tuottojen kasvaessa.

Valuuttakurssin ja kullan hinnan muutoksista aiheutuneet realisoituneet nettovoitot supistuivat siksi, että vuonna 2018 ei realisoitunut samankaltaisia poikkeuksellisen suuria valuuttakurssivoittoja kuin edellisvuonna, jolloin Kiinan renminbin määräisen salkun luomisen yhteydessä myytiin kertaluonteisesti Yhdysvaltain dollarin määräisiä varantoja.

Kuvio 16
Realisoituneet voitot ja arvonalennukset

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

518 miljoonaa euroa

valvontamaksuja EKP:n valvontatehtävistä aiheutuneiden kulujen kattamiseksi

EKP:n **yhteenlasketut toimintakulut** (poistot ja ulkoistettu setelinvalmistus mukaan luettuina) kasvoivat 40 miljoonaa euroa 1 114 miljoonaan euroon. Kuten kuviosta 17 näkyy, toimintakulujen kasvu johtui siitä, että hallinnolliset kulut kasvoivat edellisvuodesta pääasiassa pankkivalvontatehtävien vuoksi. Erityisesti kattavien arviointien suorittamiseen ja EPV:n stressitesteihin osallistumiseen liittyvät konsulttikulut sekä tietotekniikkakulut kasvoivat. Valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset katetaan kokonaisuudessaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla¹². Toimintakulujen kasvua hillitsi jonkin verran

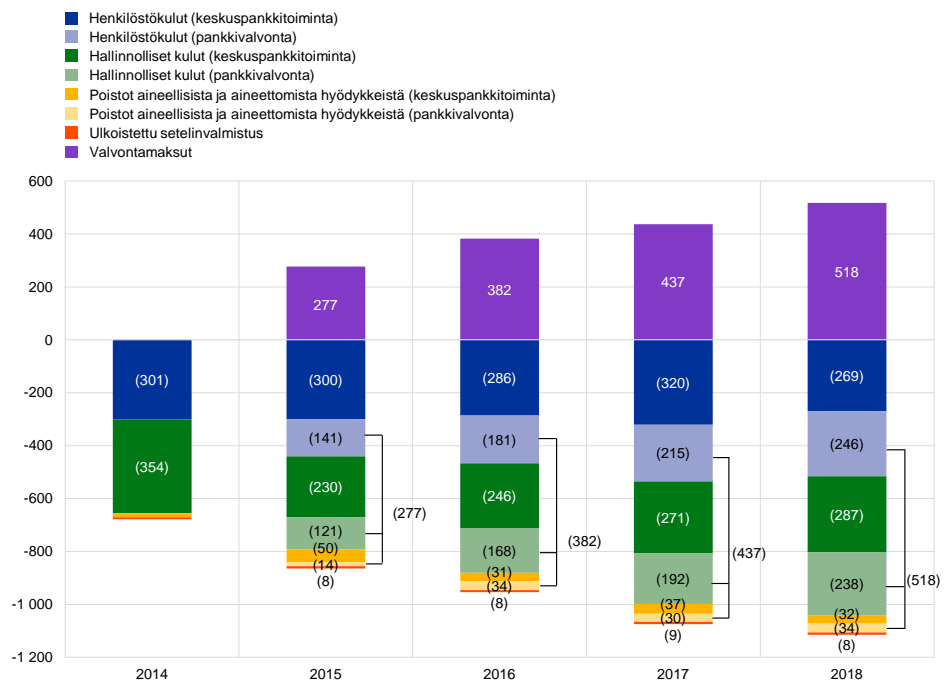
¹² Valvontamaksutuotot kirjataan erään "Muut tuotot ja kulut" (ks. kuvio 11).

henkilöstökulujen pieneneminen: edellisvuodesta poiketen henkilöstökuluihin ei sisällynyt tilapäisestä urasiirtymäohjelmasta¹³ johtuvaa työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin, muihin pitkäaikaisetuuksiin ja työsuhteen päättämiseen liittyviin etuuksiin liittyvää kertaluonteista kuluja.

Kuvio 17

Toimintakulut ja valvontamaksut

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Toimintakulut on eritelty yhtäältä keskuspankkitoiminnasta ja toisaalta pankkivalvonnasta aiheutuviin kuluihin. Kumpaankin luokkaan on sisällytetty myös EKP:n tukitoimialojen tarjoamista yhteisistä palveluista aiheutuvat kulut. Näitä yhteisiä tukipalveluja ovat muun muassa toimitila- ja henkilöstöhallinnon palvelut, muut hallintopalvelut, budjetointi- ja resurssienhallintapalvelut, kirjanpito- ja oikeudelliset palvelut, viestintä- ja käännöspalvelut, sisäisen tarkastuksen palvelut, tilastopalvelut sekä tietotekniikkapalvelut.

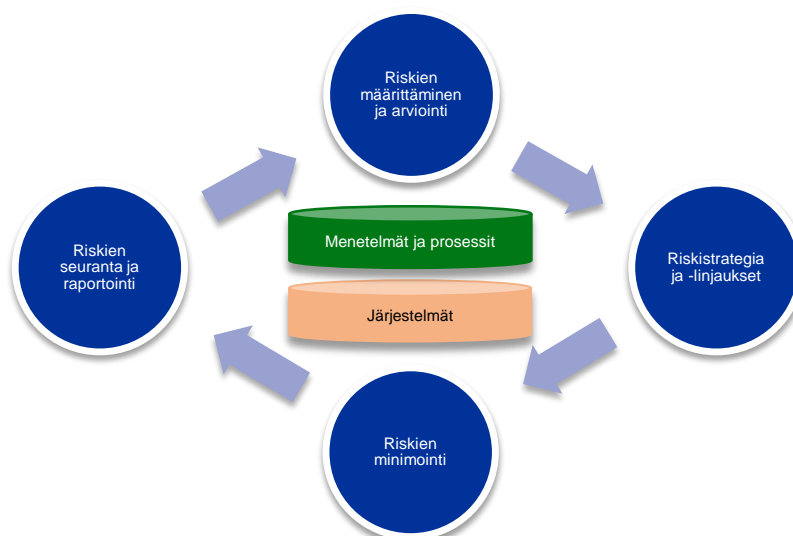
4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on välttämätön osa EKP:n toimintaa. EKP:llä onkin käytössä tehokkaat menetelmät, prosessit ja järjestelmät jatkuvaa riskien määrittämistä ja arviointia, riskistrategian ja -linjausten tarkastelua, riskien minimoimista sekä riskien seuranta ja raportointia varten.

¹³ Tilapäisellä urasiirtymäohjelmalla tuetaan työntekijöiden siirtymistä jatkamaan uraansa EKP:n ulkopuolella.

Kaavio 2

Riskienhallintaprosessin kulku

EKP altistuu toiminnassaan sekä taloudellisille että operatiivisille riskeille. Seuraavassa käydään läpi näitä riskejä, niiden lähteitä sekä niiden hallinnassa käytettyjä järjestelyjä.

4.1

Taloudelliset riskit

EKP:n johtokunta laatii periaatteet ja menettelyt, joilla varmistetaan, että EKP on suojattu riskeiltä riittävän hyvin

EKP:n johtokunta laatii periaatteet ja menettelyt, joilla varmistetaan, että EKP on suojattu riittävän hyvin niiltä taloudellisilta riskeiltä, joille se altistuu.

Eurojärjestelmän suojaamisessa riskeiltä päätöksentekoolimiä avustaa eurojärjestelmän keskuspankkien asiantuntijoista koostuva riskienhallintakomitea, joka osallistuu muun muassa eurojärjestelmän taseeseen liittyvien taloudellisten riskien seurantaan, mittaamiseen ja raportointiin sekä määrittelee käytettävät menetelmät ja järjestelmät ja huolehtii niiden arvioinnista.

Taloudellisia riskejä syntyy EKP:n perustehtävien hoitoon liittyvistä sijoituksista

EKP:n perustehtävien hoitoon liittyvistä sijoituksista syntyy taloudellisia riskejä. Riskejä hallitaan ja rajoitetaan erityyppisissä operaatioissa eri tavoin sen mukaan, millaisiin rahapoliittisiin tavoitteisiin tai sijoitustavoitteisiin salkkujen avulla pyritään ja millaisia riskejä omaisuuseriin liittyy.

EKP:llä on käytössä omia riskien arviointimenetelmiä

EKP:ssä on kehitetty riskien seuranta ja arviointia varten omia menetelmiä, jotka perustuvat markkina- ja luottoriskien yhteissimulointiin. Riskien mittaamisessa käytettävien mallien taustalla olevat käsitteet, tekniikat ja oletukset perustuvat toimialalla vallitsevaan käytäntöön ja saatavilla oleviin markkinatietoihin.

Riskimittarina käytetään tavallisesti ES-lukua (expected shortfall) eli riskitapahtuman keskimääräistä tappiota¹⁴, joka estimoidaan 99 prosentin luottamustasolla ja yhden

¹⁴ Riskitapahtuman keskimääräinen tappio kertoo todennäköisyyspainotetun keskimääräisen tappion skenaarioissa, joiden toteutuminen on käytettyä luottamustasoa epätodennäköisempää.

vuoden aikajänteellä. Riskit lasketaan kahdella tavalla: 1) ”kirjanpidollisesti”, jolloin EKP:n arvonmuutostilien saldot katsotaan sovellettavien tilinpäätössääntöjen mukaisesti puskuriksi riskiestimaattien laskennassa, ja 2) ”taloudellisesti”, jolloin arvonmuutostilejä ei oteta huomioon riskien laskennassa. Jotta EKP:llä olisi jatkuvasti mahdollisimman kattava käsitys riskeistä, se käyttää lisäksi muitakin riskimittareita, joita lasketaan eri luottamustasoilla. Se myös toteuttaa eri skenaarioiden pohjalta herkkyyksianalyseja ja stressitestejä ja arvioi pitkän aikavälin riski- ja tuottoennusteita.¹⁵

Kokonaisriski vuonna 2018 (kirjanpidollisen laskentatavan mukainen ES-luku 99 prosentin luottamustasolla)
9,2 miljardia euroa

EKP:n taloudellinen kokonaisriski pieneni vuonna 2018. EKP:n kaikkien sijoitussalkkujen yhteenlaskettu ES-luku 99 prosentin luottamustasolla ja yhden vuoden ajanjaksolla oli vuoden 2018 lopussa 9,2 miljardia euroa. Kirjanpidollisesti laskettu riski oli siis 1,4 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Riskin pieneneminen johtui EKP:n sijoitussalkuissa olevien arvopaperien luottoluokituksen paranemisesta.

Luottoriski

EKP:lle aiheutuu luottoriskejä rahapolitiikkaan liittyvistä sijoituksista, euromääräisestä omien varojen sijoitussalkusta ja valuuttavarannosta.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella, joten jos niitä ei myydä, niihin ei liity luottoluokituksen muutoksesta aiheutuvien hinnanmuutosten riskiä. Niihin kuitenkin liittyy velallisen maksukyvyttömyyden riski. Euromääräisiin omiin varoihin ja valuuttavarantoihin liittyy markkinahintaan arvostamisen vuoksi lähtökohtaisesti luottoluokituksen heikkenemisen riski ja maksukyvyttömyysriski. Luottoriski on pienentynyt edellisvuodesta useiden Euroopan valtioiden luottoluokituksen paranemisen myötä.

Luottoriskiä minimoidaan pääasiassa ostokelpoisuusstandardien, due diligence -arviointien sekä salkkukohtaisten limiittien avulla.

Valuuttariski ja raaka-aineriski

Valuuttakurssiriskejä ja raaka-aineriskejä aiheuttaa EKP:n valuutta- ja kultavarannoista. Valuuttakurssi- ja raaka-aineriskit pysyivät jokseenkin viimevuotisella tasolla, sillä euromääräisten saamisten luottoriskin pieneneminen johti sijoitusten uudelleenjärjestelyyn.

EKP ei käytä suojausta valuutta- ja raaka-aineriskejä vastaan, sillä kulta- ja valuuttavarannoilla on valuuttapoliittista merkitystä. Sitä vastoin riskejä rajataan arvonmuutostilien avulla ja hajauttamalla sijoituksia eri valuuttoihin ja kultaan.

Korkoriski

EKP:n valuuttavaranto ja euromääräiset omat varat sijoitetaan pääasiassa kiinteätuottoisiin arvopapereihin, ja niihin liittyy markkinahintaan arvostamisesta johtuva korkoriski. EKP:n valuuttavaranto sijoitetaan lähinnä verrattain lyhytaikaisiin omaisuuseriin (ks. kuvio 6 kohdassa 3.1) ja omat varat taas yleensä pidempiaikaisiin omaisuuseriin (ks. kuvio 8 kohdassa 3.1). Kirjanpidollisen laskentatavan perusteella markkinahintaan arvostamisesta johtuva korkoriski ei muuttunut vuodesta 2017.

¹⁵ EKP:n riskienhallinnassaan käyttämiä mallinnustapoja on kuvattu tarkemmin EKP:n julkaisussa ”The financial risk management of the Eurosystem’s monetary policy operations”, heinäkuu 2015.

Sijoitusjakaumaperiaatteiden ja arvomuutostilien käyttö pienentää markkinahintaan arvostamisesta johtuvaa korkoriskiä.

Lisäksi EKP altistuu saamisten ja velkojen korkoepäsuhdasta johtuvalle korkoriskille, mikä vaikuttaa sen korkokatteeseen. Riski ei liity suoraan mihinkään yksittäiseen sijoitussalkkuun vaan pikemminkin EKP:n taseen rakenteeseen kokonaisuutena ja erityisesti saamisten ja velkojen välisiin maturiteetti- ja korkoeroihin. Tilannetta seurataan analysoimalla ennakoivasti EKP:n kannattavuuden kehitystä. Analyysin perusteella EKP:lle kertyy korkokatetta myös tulevina vuosina, vaikka sen taseessa on yhä enemmän rahapoliittisista syistä hankittuja arvopapereita, joiden maturiteetit ovat pitkiä mutta tuotot matalia.

Korkoepäsuhdasta aiheutuvaa riskiä hallitaan sijoitusjakaumaperiaatteiden avulla, ja sitä hillitsee myös se, että EKP:llä on taseessaan korottomia velkoja.

4.2 Operatiiviset riskit

EKP:n operatiivisten riskien¹⁶ hallinta kattaa kaikki **taloudellisiin riskeihin kuulumattomat riskit**.

Operatiivisten riskien hallinta nivoutuu kiinteästi hallinnon ja johdon rakenteisiin ja menettelyihin

EKP:ssä johtokunta vastaa operatiivisten riskien hallintaperiaatteista ja -järjestelyistä ja vahvistaa ne. Se myös huolehtii operatiivisten riskien yleisvalvonnasta, ja tässä tehtävässä sitä avustaa operatiivisten riskien komitea. **Operatiivisten riskien hallinta nivoutuu kiinteästi EKP:n hallintorakenteisiin¹⁷ ja johtamisprosesseihin.**

Operatiivisten riskien hallinnan tärkeimpänä tavoitteena on **auttaa varmistamaan, että EKP pystyy suorittamaan tehtävänsä ja saavuttamaan tavoitteensa, sekä suojata sen mainetta ja omaisuutta menetyksiltä, väärinkäytöltä ja vahingoilta**. Operatiivisten riskien hallintajärjestelyjen mukaan kukin toimiala on itse vastuussa operatiivisten riskiensä ja riskitapahtumiensa tunnistamisesta, arvioinnista, raportoinnista ja valvonnasta sekä niihin reagoimisesta. EKP:n riskitoleranssiperiaateissa määritellään riskien käsittelystrategiat ja hyväksyntämenettelyt. Periaateissa sovelletut viisiasteiset riskimatriisit perustuvat haitta- ja todennäköisyysasteikkoihin (joissa esitetään määrällisiä ja laadullisia kriteereitä).

EKP:n toimintaympäristön riskit käyvät yhä monimuotoisemmiksi, ja sen päivittäiseen toimintaan liittyy runsaasti erilaisia operatiivisia riskejä. Niistä EKP:n kannalta merkittävimpiä ovat ihmisten toiminnasta, tietojärjestelmistä, prosesseista ja ulkopuolisista tavarantoimittajien ja palveluntarjoajista aiheutuvat riskit, jotka eivät ole suoraan taloudellisia. EKP on luonut operatiivisten riskiensä jatkuvaa tehokasta hallintaa varten menettelyt, joilla riskitiedot sisällytetään myös päätöksentekoprosesseihin.

¹⁶ Operatiivinen riski tarkoittaa riskiä, että ihmisten toiminta, sisäisten hallinto- tai liiketoimintaprosessien tai niiden taustalla olevien järjestelmien toimimattomuus tai ulkoiset tapahtumat (kuten luonnonkatastrofit tai hyökkäykset) vaikuttavat kielteisesti pankin taloudelliseen asemaan, toimintaan tai maineeseen.

¹⁷ EKP:n hallintorakenteista kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

Lisäksi EKP on pyrkinyt parantamaan häiriönsietokykyään ja laatinut varautumissuunnitelmat häiriötilanteita varten, jotta kriittisten toimintojen jatkuvuus voidaan varmistaa kaikissa olosuhteissa.

EKP:n tilinpäätös¹⁸

Tase 31.12.2018

VASTAAVAA	Liite- tietojen kohta nro	2018 milj. €	2017 milj. €
Kulta ja kultasaamiset	1	18 193	17 558
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	2		
Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	2.1	692	670
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset	2.2	49 723	43 761
		50 415	44 431
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	2.2	997	3 712
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	3	300	143
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	4		
Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	4.1	251 656	228 386
Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	5		
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset	5.1	98 490	93 657
Muut saamiset	6		
Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	6.1	1 148	1 196
Muut rahoitusvarat	6.2	20 529	20 503
Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot	6.3	579	451
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	6.4	2 738	2 597
Sekalaiset erät	6.5	2 039	1 528
		27 033	26 275
Vastaavaa yhteensä		447 083	414 162

¹⁸ Pyöristysten vuoksi yhteenlaskujen loppusummat eivät välttämättä täsmää EKP:n tilinpäätöksessä ja liitetietojen taulukoissa. Luku 0 viittaa positiiviseen ja (0) negatiiviseen määrään, joka on pyöristetty nolnaan. Viiva (-) viittaa määrään, joka on nolla.

VASTATTAVAA	Liite- tietojen kohta nro	2018 milj. €	2017 milj. €
Liikkeessä olevat setelit	7	98 490	93 657
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	8	1 399	1 061
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	9		
Muut velat	9.1	9 152	1 150
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	10	10 361	19 549
Eurojärjestelmän sisäiset velat	11		
Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat	11.1	40 793	40 793
Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	11.2	243 115	217 752
		283 907	258 544
Muut velat	12		
Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot	12.1	641	431
Siirtovelat ja saadut ennakot	12.2	54	76
Sekalaiset erät	12.3	1 178	1 063
		1 873	1 571
Varaukset	13	7 663	7 670
Arvonmuutostilit	14	24 922	21 945
Pääoma ja rahastot	15		
Pääoma	15.1	7 740	7 740
Tilikauden voitto		1 575	1 275
Vastattavaa yhteensä		447 083	414 162

Tuloslaskelma vuodelta 2018

	Liite- tietojen kohta nro	2018 milj. €	2017 milj. €
Korkotuotot valuuttavarannosta	22.1	862	534
Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä	22.2	-	-
Muut korkotuotot	22.4	1 642	1 527
<i>Korkotuotot</i>		2 503	2 061
Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko	22.3	-	-
Muut korkomenot	22.4	(226)	(250)
<i>Korkomenot</i>		(226)	(250)
Korkokate	22	2 277	1 812
Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot	23	(77)	161
Rahoitusvarojen ja valuuttapositivoiden arvonalennukset	24	(69)	(105)
Siirto varauksista/varauksiin valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten		-	-
Rahoituskate		(146)	56
Maksukate	25	511	440
Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	26	1	1
Muut tuotot	27	47	52
Tuotot yhteensä		2 690	2 361
Henkilöstökulut	28	(515)	(535)
Toimintakulut	29	(525)	(463)
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		(66)	(67)
Ulkoistettu setelinvalmistus	30	(8)	(9)
Muut kulut	31	-	(11)
Tilikauden voitto		1 575	1 275

Frankfurt am Main 12.2.2019

Euroopan keskuspankki

Mario Draghi
Pääjohtaja

Kirjanpitoperiaatteet¹⁹

Tilinpäätöksen muoto ja esitystapa

EKP:n tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavassa selostettavia kirjanpitoperiaatteita.²⁰ EKP:n neuvosto katsoo, että näiden periaatteiden mukainen tilinpäätös antaa riittävät tiedot ja kuvastaa keskuspankin toiminnan luonnetta.

Kirjanpitoperiaatteet

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia periaatteita: todellisen taloudellisen tilanteen kuvaaminen avoimesti, varovaisuus, tilinpäätöksen jälkeisten tapahtumien huomioon ottaminen, olennaisuus, suoriteperiaate, toiminnan jatkuvuus, johdonmukaisuus ja vertailtavuus.

Saamisten ja velkojen kirjaaminen

Saamiset ja velat kirjataan taseeseen vain, jos niihin tulevaisuudessa liittyvän taloudellisen edun voidaan odottaa todennäköisesti tulevan EKP:lle tai poistuvan EKP:ltä, jos niihin liittyvät riskit ja edut ovat oleellisilta osiltaan siirtyneet EKP:lle ja jos saamisen hinta tai arvo EKP:lle tai veloitteen suuruus voidaan mitata luotettavasti.

Kirjaamisperuste

Liiketapahtumat kirjataan taseeseen hankintahintaan. Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit (paitsi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit), kulta ja kaikki muut valuuttamääräiset tase-erät ja taseen ulkopuoliset erät arvostetaan markkinahintaan.

Rahoitusomaisuuteen ja -velkoihin liittyvät tapahtumat kirjataan taseeseen tapahtuman arvopäivänä.

Valuuttamääräisiin rahoitusinstrumentteihin (arvopaperien avistakauppaa lukuun ottamatta) liittyvät liiketoimet kirjataan taseen ulkopuolisille tileille

¹⁹ EKP:n kirjanpitoperiaatteet on määritelty yksityiskohtaisesti [Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä \(EU\) 2016/2247 \(EKP/2016/35\)](#) ja sen [muutospäätöksissä](#). Päätös perustuu kirjanpitoa ja tilinpäätöstietojen antamista koskevista oikeussäännöistä Euroopan keskuspankkijärjestelmässä 3.11.2016 annettuihin EKP:n suuntaviivoihin (EU) 2016/2249 (EKP/2016/34). Näin varmistetaan, että eurojärjestelmän liiketapahtumien kirjaaminen ja raportointi on yhdenmukaista.

²⁰ Kirjanpitoperiaatteet noudattavat EKP:n perussäännön artiklaa 26.4, jossa edellytetään, että eurojärjestelmän liiketapahtumien kirjaamisessa ja raportoinnissa sovelletaan yhdenmukaistettuja sääntöjä. Kirjanpitoperiaatteita arvioidaan säännöllisesti ja tarkistetaan tarpeen mukaan.

kaupantekopäivänä. Maksun suorituspäivänä taseen ulkopuoliset kirjaukset peruutetaan ja liiketoimet kirjataan tasetileille. Valuutan ostot ja myynnit vaikuttavat nettovaluuttaposition kaupantekopäivänä, ja nettomyynneistä realisoitunut tulos lasketaan kaupantekopäivänä. Valuuttamääräisiin rahoitusinstrumentteihin liittyvä korkosaaminen ja -velka, preemio ja diskontto lasketaan ja kirjataan päivittäin, ja kaikki edellä mainitut jaksotukset vaikuttavat valuuttaposition päivittäin.

Kulta ja valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset saamiset ja velat on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Tuotot ja kulut on muunnettu euroiksi kirjauspäivän kurssiin. Valuuttamääräisten tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien arvostus on tehty valuuttakohtaisesti.

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostus markkinahintaan käsitellään erillään valuuttojen markkinakurssiarvostuksesta.

Kulta on arvostettu tasepäivän markkinahintaan. Hinta- ja kurssimuutoksista johtuvat kullan arvostuserot on käsitelty yhtenä eränä. Kulta on arvostettu kultaunssin euromääräiseen hintaan, joka on johdettu vuoden 2018 arvostuksessa euron dollarikurssista 31.12.2018.

Erityinen nosto-oikeus määritellään valuuttakorin perusteella. Erityisen nosto-oikeuden arvo on viiden tärkeimmän valuutan (Yhdysvaltain dollari, euro, Kiinan renminbi, Japanin jeni ja Englannin punta) muodostaman valuuttakorin painotettu summa. EKP:n erityisten nosto-oikeuksien arvostuksessa käytettiin niiden eurokurssia 31.12.2018.

Arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit on arvostettu jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella.

Muut arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit (paitsi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit) ja vastaavat saamiset on arvostettu arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Arvopapereihin sisältyviä optioita ei ole arvostettu erikseen. Vuoden 2018 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 28.12.2018. Epälikvidit kantaosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet, jotka edustavat pysyviä

investointeja, on arvostettu hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella.

Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperiaatteella.²¹ Valuuttojen, kullan ja arvopaperien myynnistä johtuneet realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Tällaiset realisoituneet voitot ja tappiot lasketaan tase-erittäin keskihinnan menetelmällä.

Realisoitumattomia voittoja ei kirjata tuotoiksi, vaan ne siirretään suoraan taseen arvonmuutostilille.

Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne vuoden lopussa ylittävät aiemmat vastaavalle arvonmuutostilille kirjatut arvostusvoitot. Tiettyyn arvopaperiin, valuuttaan tai kultaan liittyviä realisoitumattomia tappioita ei voi kattaa toisiin arvopapereihin, valuuttoihin tai kultaan liittyvillä realisoitumattomilla voitoilla. Kun erästä kirjataan tuloslaskelmaan realisoitumattomia tappioita, erän keskihinta muutetaan samaksi kuin vuoden lopun valuuttakurssi tai markkinahinta. Tuloslaskelmaan vuoden lopussa kirjattavat koronvaihtosopimuksiin liittyvät realisoitumattomat tappiot jaksotetaan seuraaville vuosille.

Arvon alentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan, eikä niitä peruta seuraavina vuosina, paitsi jos arvo alkaa nousta ja arvonnousu voidaan yhdistää johonkin arvon alentumisen kirjaamisen jälkeiseen selkeään tapahtumaan.

Arvopapereihin liittyvät preemiot ja diskontot jaksotetaan arvopaperien sopimusehtojen mukaiselle jäljellä olevalle juoksuajalle.

Käänteisoperaatiot

Käänteisoperaatiot ovat operaatioita, joissa EKP ostaa tai myy arvopapereita takaisinostosopimuksen perusteella, tai luotto-operaatioita vakuutta vastaan.

Reposopimuksella arvopaperit myydään käteistä vastaan ja samanaikaisesti sovitaan näiden arvopaperien takaisinostosta tiettyyn hintaan ennalta määrättyinä päivinä. Reposopimukset kirjataan taseen vastattavaa-puolelle vakuudellisina luottoina. Reposopimuksilla mydyt arvopaperit pysyvät EKP:n taseessa.

Käänteisellä reposopimuksella arvopaperit ostetaan käteistä vastaan ja samanaikaisesti sovitaan näiden arvopaperien takaisinmyynnistä tiettyyn hintaan ennalta määrättyinä päivinä. Käänteiset reposopimukset kirjataan taseen vastaavaa-puolelle vakuudellisina talletuksina, mutta niitä ei sisällytetä EKP:n hallussa oleviin arvopapereihin.

²¹ Hallinnollisten siirtyvien erien ja varauksien kirjaamisessa sovelletaan 100 000 euron alarajaa.

Ulkopuolisen varainhoitajan tarjoamiin palveluihin liittyvät käänteisoperaatiot (myös arvopaperilainaukset) kirjataan taseeseen vaikuttavina vain silloin, kun kyseessä ovat tapahtumat, joissa EKP:lle annetaan vakuus käteisenä rahana eikä käteistä sijoiteta edelleen.

Taseen ulkopuoliset erät

Valuuttainstrumentit eli valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimusten termiinipäät ja muut instrumentit, joihin liittyy valuutanvaihto tulevaisuudessa, luetaan nettovaluuttaposition valuuksurssivoittoja ja -tappioita laskettaessa.

Korkoinstrumentit arvostetaan tase-erittäin. Avoimien korkofutuurisopimusten ja keskusvastapuolen välityksellä selvitettävien koronvaihtosopimusten päivittäiset arvomuutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Arvopaperien termiinikauppojen ja muuten kuin keskusvastapuolen välityksellä selvitettävien koronvaihtosopimusten arvostus EKP:ssä perustuu yleisesti hyväksytyihin arvostusmenetelmiin, joissa käytetään saatavissa olevia markkinahintoja ja -korjoja sekä diskonttaustekijöitä maksun suorituspäivästä arvostuspäivään.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Saamiset ja velat tulee päivittää, mikäli käy ilmi tilinpäätöspäivän jälkeen mutta ennen päivää, jolloin johtokunta antaa luvan toimittaa tilinpäätöksen EKP:n neuvoston hyväksyttäväksi, että jokin tapahtuma vaikuttaa olennaisesti saamisten ja velkojen arvoon tilinpäätöspäivänä.

Sellaiset merkittävät tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat, jotka eivät vaikuta saamisten ja velkojen arvoon tilinpäätöspäivänä, esitetään taseen liitetiedoissa.

EKPJ:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset

EKPJ:n sisäisiä saamisia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensiirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat useimmiten yksityisen sektorin toimijoita (luottolaitoksia, yrityksiä ja yksityishenkilöitä), ja katteensiirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä eli Euroopan laajuisessa automatisoidussa reaaliaikaisessa bruttomaksujärjestelmässä. Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden. Kahdenvälisiin nettopositioihin vaikuttavat myös EKP:n omat TARGET2-järjestelmän välityksellä suoritettavat maksut. Nämä EKP:n kirjanpidossa olevat positiot muodostavat kunkin kansallisen keskuspankin nettosaamisen tai -velan Euroopan keskuspankkijärjestelmään (EKPJ) nähden. TARGET2-järjestelmään liittyvät

euroalueen kansallisten keskuspankkien saamiset EKP:ltä ja velat EKP:lle sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakkovoitonjako kansallisille keskuspankeille) esitetään EKP:n taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä "Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)". Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien TARGET2-järjestelmään osallistumiseen²² liittyvät saamiset EKP:ltä ja velat EKP:lle esitetään erässä "Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle".

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmässä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä "Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset" (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit").

Eurojärjestelmään liittyvien keskuspankkien valuuttavarantojen siirrosta EKP:lle syntyneet eurojärjestelmän sisäiset velat ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä "Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat".

Käyttöomaisuuden käsittely

Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus (paitsi maa-alueet ja taideteokset) arvostetaan hankintamenoon vähennettynä poistoilla. Maa-alueet ja taideteokset arvostetaan hankintamenoon. EKP:n päärakennus arvostetaan hankintamenoon vähennettynä poistoilla ja mahdollisella arvon alentumisella. EKP:n päärakennukseen liittyvät kustannukset kirjataan taseeseen kunkin käyttöomaisuuserän alle, ja omaisuuserät poistetaan niiden arvioidun käyttöajan mukaan. Poistot on laskettu tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna käyttöaikana siten, että poistojen kirjaus alkaa omaisuuden käyttöönottoa seuraavan vuosineljänneksen alusta. Arvioidut käyttöajat ovat seuraavat:

Rakennukset	20, 25 tai 50 vuotta
Rakennelmat	10 tai 15 vuotta
Koneet	4, 10 tai 15 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmistot sekä moottoriajoneuvot	4 vuotta
Kalusteet	10 vuotta

EKP:n vuokrattuihin toimitiloihin liittyvien aktivoitujen perusparannuskustannusten poistoaikaa on muutettu niin, että siinä otetaan huomioon tämän käyttöomaisuuden odotettuun käyttöaikaan vaikuttavat tapahtumat.

EKP suorittaa päärakennuksestaan vuosittain arvonalentumistestin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 36 "Omaisuuserien arvonalentuminen" perusteella. Jos arvonalentumistestissä jokin tapahtuma viittaa siihen, että päärakennuksen arvo on mahdollisesti alentunut, laaditaan arvio rakennuksesta kerrytettävissä olevasta

²² Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisista keskuspankeista TARGET2-järjestelmään osallistuivat 31.12.2018 Bulgarian, Tanskan, Kroatian, Puolan ja Romanian keskuspankit.

rahamäärästä. Tuloslaskelmaan kirjataan arvonalentumistappio, jos kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin kirjanpitoarvo (netto).

Käyttöomaisuus, jonka hankintahinta on alle 10 000 euroa, kirjataan kuluksi hankintavuonna.

Rakenteilla tai valmisteilla oleva poistokelpoinen käyttöomaisuus kirjataan erään ”Rakenteilla oleva omaisuus”, ja se siirretään muihin käyttöomaisuuseriin sitten, kun omaisuus on käytettävissä.

EKP:n maksamat työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaisetuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

EKP:llä on työntekijöilleen, johtokuntansa jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille omat etuus pohjaiset järjestelyt.

Työntekijöiden eläkejärjestelmän varat on sijoitettu pitkän koron etuusrahastoon. Eläkejärjestelmän etuus pohjainen osa muodostuu EKP:n ja työntekijöiden maksamista pakollisista eläkemaksuista. Järjestelmässä on lisäksi maksuperusteinen osa, jossa työntekijät voivat kerätä lisäeläkettä maksamalla vapaaehtoisia eläkemaksuja.²³ Lisäeläke määräytyy maksettujen vapaaehtoisten eläkemaksujen ja niiden sijoittamisesta kertyneiden tuottojen perusteella.

EKP:n johtokunnan jäsenten ja EKP:n palveluksessa olevien valvontaelimen jäsenten työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ja muita pitkäaikaisetuuksia koskevat järjestelyt ovat rahastoimattomia. Työntekijöitä koskevista järjestelyistä rahastoimattomia ovat järjestelyt, jotka koskevat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia (muuta kuin eläkkeitä), muita pitkäaikaisetuuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia.

Etuus pohjainen nettovelka

Etuus pohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisetuuksista ja työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista kirjataan taseen vastattavaa-puolen erään ”Muut velat” etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo tasepäivänä vähennettynä järjestelyssä kyseisen veloitteen kattamista varten olevien varojen käyväällä arvolla.

Riippumattomat aktuaarit laskevat etuus pohjaisen veloitteen vuosittain käyttäen ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla odotettavissa olevat tulevat kassavirrat. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetään luottokelpoisten yritysten

²³ Vapaaehtoisten eläkemaksujen pohjalta kertyneet varat voidaan käyttää eläkkeelle jäännin yhteydessä eläkkeen lisänä, joka siitä alkaen luetaan etuus pohjaiseen eläkeveloitteeseen.

liikkeeseen laskemien, maturiteetiltaan kyseistä velvoitetta mahdollisimman hyvin vastaavien euromääräisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tasepäivänä.

Vakuutusmatemaattisia voittoja ja tappioita voi aiheutua kokemusperäisistä tarkistuksista (jos toteutunut kehitys poikkeaa aiemmista vakuutusmatemaattisista olettamuksista) tai muutoksista vakuutusmatemaattisissa olettamuksissa.

Etuuspohjaiset nettomenot

Etuuspohjaiset nettomenot eritellään tuloslaskelmaan kirjattaviin eriin sekä työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuviin eriin, jotka kirjataan taseen erään ”Arvonmuutostilit”.

Tuloslaskelmaan kuluksi kirjattava nettosumma sisältää seuraavat erät:

- (a) tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot tarkasteltavan vuoden kertyvistä etuuksista
- (b) aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot järjestelyn muutoksesta johtuvista etuuksista
- (c) etuuspohjaisen nettovelan diskonttauskoron mukainen nettokorko
- (d) muiden pitkäaikaisetuuksien ja mahdollisten työsuhteen päättämiseen liittyvien pitkäaikaisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kokonaisuudessaan.

Erään ”Arvonmuutostilit” kirjattava nettosumma sisältää seuraavat erät:

- (a) etuuspohjaiseen veloitteeseen liittyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot
- (b) etuuspohjaisen järjestelyn varojen toteutunut tuotto lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan nettokorkoon sisältyviä määriä
- (c) omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muutokset lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan nettokorkoon sisältyviä määriä.

Tilinpäätökseen kirjattava vastuu määritetään riippumattomien aktuaarien vuosittain suorittaman arvion perusteella.

Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.²⁴ Liikkeessä olevien

²⁴ Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13 päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (uudelleenlaadittu) (EKP/2010/29) (2011/67/EU) (EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna.

euroseteleiden kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä seteleiden jakoperusteen mukaisesti.²⁵

EKP:n osuus liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvosta on 8 %, ja se sisältyy taseen vastattavaa-puolen erään ”Liikkeessä olevat setelit”. EKP:llä on tätä osuutta vastaava määrä saamia kansallisilta keskuspankeilta. Nämä korolliset saamiset²⁶ esitetään ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” -erän alarässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset” (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”EKPJ:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset”). Näille saamisille kertyvä korko esitetään tuloslaskelman erässä ”Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä”.

Ennakkovoitonjako

Euroalueen kansallisille keskuspankeille jaetaan seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona määrä, joka vastaa EKP:n liikkeeseen lasketuista euroseteleistä sekä a) velkapaperiohjelmassa, b) kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, c) omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa ja d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa ostetuista arvopapereista saamaa yhteenlaskettua tuloa, ellei EKP:n neuvosto päättä toisin.²⁷ Määrä jaetaan kokonaisuudessaan, ellei se ole suurempi kuin EKP:n kyseisen vuoden nettovoitto ja ellei EKP:n neuvosto päättä siirtää varoja valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalta tehtyyn varaukseen. EKP:n neuvosto voi myös päättää, että euroseteleiden liikkeeseenlaskuun ja käsittelyyn liittyvät kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona.

Kirjanpitoperiaatteiden muutokset

EKP:n kirjanpitoperiaatteet eivät muuttuneet vuonna 2018.

Muut seikat

EKPJ:n perussäännön artiklan 27 mukaisesti ja EKP:n neuvoston suosituksesta EU:n neuvosto on hyväksynyt Baker Tilly GmbH & Co. KG Wirtschaftsprüfungsgesellschaftin (Düsseldorf, Saksa) nimittämisen EKP:n

²⁵ ”Seteleiden jakoperusteella” tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

²⁶ Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3 päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (EKP/2016/36) (uudelleenlaadittu) (EUVL L 347, 20.12.2016, s. 26).

²⁷ Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, Euroopan keskuspankin tulon väliaikaisesta jakamisesta (EKP/2014/57) (uudelleenlaadittu) (EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna.

ulkopuoliseksi tilintarkastajaksi viideksi vuodeksi tilikauden 2022 loppuun saakka.
Nimitystä voidaan pidentää enintään kahden tilikauden verran.

Taseen liitetiedot

1 Kulta ja kultasaamiset

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2018 EKP:llä oli hallussaan 16 229 522 unssia²⁸ kultaa. Määrä oli sama kuin vuoden 2017 lopussa, sillä EKP ei myynyt eikä ostanut kultaa vuonna 2018. Kultavarannon markkina-arvo oli vuoden 2018 lopussa 18 193 miljoonaa euroa (17 558 miljoonaa euroa vuonna 2017). Kultavarannon euroarvon nousu johtui kullan euromääräisen markkinahinnan noususta vuonna 2018 (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Kulta ja valuuttamääräiset erät” ja liitetietojen kohta 14, ”Arvonmuutostilit”).

2 Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta ja euroalueen ulkopuolelta

2.1 Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Tässä tase-erässä ovat EKP:n erityisiin nosto-oikeuksiin perustuvat saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF). Saamiset olivat 31.12.2018 suuruudeltaan 692 miljoonaa euroa (670 miljoonaa euroa vuonna 2017). Saamiset perustuvat EKP:n ja IMF:n väliseen kaksisuuntaiseen erityisten nosto-oikeuksien osto- ja myyntijärjestelyyn, jonka mukaan IMF:llä on valtuudet järjestää EKP:n puolesta erityisten nosto-oikeuksien ja euron välisiä kauppvoja nosto-oikeuksien määrälle asetettujen vähimmäis- ja enimmäisrajojen mukaisesti. Erityisiä nosto-oikeuksia käsitellään kirjanpidossa valuuttamääräisinä erinä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Kulta ja valuuttamääräiset erät”). EKP:n hallussa olevien erityisten nosto-oikeuksien euroarvon nousu johtui pääasiassa erityisten nosto-oikeuksien eurokurssin noususta vuonna 2018.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta sekä valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Näihin kahteen tase-erään sisältyvät talletukset pankeissa, myönnetyt valuuttamääräiset luotot sekä Yhdysvaltain dollarin, Japanin jenin ja Kiinan renminbin määräiset arvopaperisijoitukset.

²⁸ SI-yksikköinä kultavarannon massa on 504,8 tonnia.

Saamiset euroalueen ulkopuolelta	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Sekkitilit	7 755	6 794	961
Rahamarkkinatalletukset	1 942	2 317	(375)
Käänteiset reposopimukset	611	(0)	611
Arvopaperisijoitukset	39 415	34 650	4 764
Yhteensä	49 723	43 761	5 962

Saamiset euroalueelta	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Sekkitilit	1	1	0
Rahamarkkinatalletukset	602	2 422	(1 820)
Käänteiset reposopimukset	393	1 288	(895)
Yhteensä	997	3 712	(2 715)

Näiden erien kokonaisarvon nousu vuonna 2018 johtui pääasiassa Japanin jenin ja Yhdysvaltain dollarin vahvistumisesta suhteessa euroon. Erien kokonaisarvoa kasvattivat lisäksi lähinnä Yhdysvaltain dollarin määräisistä saamisista kertyneet tuotot.

EKP:n nettovaluuttavarannot²⁹ 31.12.2018 valuutoittain:

	2018 miljoonaa dollaria/jeniä/ renminbiä	2017 miljoonaa dollaria/jeniä/ renminbiä
Yhdysvaltain dollarin määräiset	47 551	46 761
Japanin jenin määräiset	1 093 460	1 093 563
Kiinan renminbin määräiset	3 886	3 755

3 Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Erä koostui 31.12.2018 euroalueella olevien sekkitilien saldoista, joiden kokonaismäärä oli 300 miljoonaa euroa (143 miljoonaa euroa vuonna 2017).

²⁹ Nettovaluuttavaranto on kunkin ulkomaanvaluutan määräisten saamisten ja velkojen erotus, joka arvostetaan. Saamiset ja velat kirjataan eriin "Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta", "Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta", "Siirtosaamiset ja maksetut ennakot", "Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot" (vastattavaa-puoli) ja "Siirtovelat ja saadut ennakot", ja niissä otetaan huomioon myös taseen ulkopuolisiin eriin kuuluvat valuuttasopimusten avista- ja termiinipäät. Valuuttamääräisten rahoitusinstrumenttien arvostusmuutoksista aiheutuvia voittoja ei oteta mukaan.

4 Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

4.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Erään sisältyivät 31.12.2018 EKP:n osana kolmea katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa, velkapaperiohjelmaa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmaa ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa hankkimat arvopaperit.³⁰

Ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa joukkolainaostot saatiin päätökseen 30.6.2010, ja toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma päättyi 31.10.2012. EKP:n neuvosto päätti lopettaa ostot velkapaperiohjelmassa 6.9.2012.

Vuonna 2018 eurojärjestelmä jatkoi arvopaperiostoja laajennettuun omaisuuserien osto-ohjelmaan kuuluvissa kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa, julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.³¹ Vuonna 2018 EKP ja kansalliset keskuspankit ostivat omaisuuserien osto-ohjelmassa arvopapereita syyskuuhun asti nettomääräisesti keskimäärin 30 miljardin euron arvosta kuukaudessa ja lokakuusta joulukuun loppuun 15 miljardin euron arvosta kuukaudessa, minkä jälkeen ostot päättyivät. EKP:n neuvosto aikoo jatkaa ohjelmassa ostettujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia täysimääräisesti vielä pidemmän aikaa sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Arvopaperit").

Alla on esitetty EKP:n hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintameno ja vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo³², jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan.

³⁰ EKP ei tee ostoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.

³¹ Laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

³² Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo on arvioitu eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.

	2018 milj. €		2017 milj. €		Muutos milj. €	
	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo
Ensimmäinen katettujen joukkolainojen ohjelma	348	363	619	655	(271)	(292)
Toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma	341	365	386	422	(45)	(57)
Kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma	21 545	21 706	19 733	19 959	1 812	1 747
Velkapaperiohjelma	5 484	6 051	6 644	7 555	(1 160)	(1 504)
Omaisuuksivakuudellisten arvopaperien osto-ohjelma	27 511	27 262	25 015	25 045	2 496	2 218
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma	196 428	198 401	175 990	177 088	20 438	21 313
Yhteensä	251 656	254 148	228 386	230 722	23 270	23 426

Ensimmäisessä ja toisessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa sekä velkapaperiohjelmassa hankittujen arvopaperien jaksotettuun hankintamenuun perustuvan arvon lasku johtui arvopaperien erääntymisestä.

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissa hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti.

Vuosittain tehdään vuoden lopun tietoihin perustuvat arvonalentumistestit, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy. Testeissä arvioidaan ohjelmakohtaisesti tapahtumia, jotka voivat johtaa arvopaperien arvon alentumiseen. Jos tällaisia tapahtumia havaitaan, tutkitaan perusteellisemmin, aiheutuuko niistä muutoksia arvopapereista odotettavissa olevaan kassavirtaan. Testien tulosten perusteella EKP ei kirjannut vuonna 2018 rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista arvonalentumistappioita.

5 Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

5.1 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset

Erään sisältyvät ne EKP:n saamiset kansallisilta keskuspankeilta, jotka syntyvät euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit"). Erä oli 31.12.2018 suuruudeltaan 98 490 miljoonaa euroa (93 657 miljoonaa euroa vuonna 2017). Erälle lasketaan päivittäin korkoa, joka perustuu viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon³³ (ks. liitetietojen kohta 22.2, "Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä").

³³ Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko on 16.3.2016 lähtien ollut 0,00 %.

6 Muut saamiset

6.1 Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus

Käyttöomaisuuteen sisältyvät 31.12.2018 seuraavat erät:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Kustannuserä			
Maa-alueet ja rakennukset	1 012	1 006	5
Rakennelmat	221	222	(1)
ATK-laitteet ja ohjelmistot	124	110	14
Koneet, kalusteet ja moottoriajoneuvot	93	95	(2)
Rakenteilla oleva omaisuus	1	3	(2)
Muu käyttöomaisuus	11	10	1
Kustannukset yhteensä	1 463	1 447	16
Kertyneet poistot			
Maa-alueet ja rakennukset	(118)	(96)	(22)
Rakennelmat	(64)	(48)	(16)
ATK-laitteet ja ohjelmistot	(89)	(74)	(15)
Koneet, kalusteet ja moottoriajoneuvot	(43)	(32)	(11)
Muu käyttöomaisuus	(2)	(1)	(0)
Kertyneet poistot yhteensä	(315)	(251)	(64)
Kirjanpitoarvo (netto)	1 148	1 196	(48)

EKP:n päärakennuksesta ei kirjattu arvonalentumistappioita vuoden lopulla suoritettujen arvonalentumistestien perusteella.

6.2 Muut rahoitusvarat

Erä sisältää pääasiassa EKP:n omien varojen sijoitukset EKP:n pääoman ja rahastojen sekä valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalle luodun varauksen vastaerinä. Siihen sisältyy myös 3 211 Kansainvälisen järjestelypankin osaketta, jotka on kirjattu taseeseen hankintahintaan (42 miljoonaa euroa).

Muihin rahoitusvaroihin kuuluvat seuraavat erät:

9 Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

9.1 Muut velat

Erään sisältyi vuoden 2018 lopussa 9 152 miljoonan euron arvosta (1 150 miljoonaa euroa vuonna 2017) talletuksia ja maksuja, joita EURO1- ja RT1-järjestelmien³⁵ osallistajat ovat suorittaneet tai joita niiden puolesta on suoritettu EKP:lle ja joita käytetään vakuutena EURO1-järjestelmässä ja RT1-järjestelmässä välitettävien maksujen selvityksessä. Erään sisältyvät myös Euroopan rahoitusvakuusvälineen (ERVV) ja Euroopan vakuusmekanismin (EVM) vuonna 2018 tekemät talletukset. EKP voi EKPJ:n perussäännön artiklan 21 nojalla toimia unionin toimielinten, elinten tai laitosten, jäsenvaltioiden keskushallintojen, alueellisten, paikallisten tai muiden viranomaisten, muiden julkisoikeudellisten laitosten tai julkisten yritysten verojen ja maksujen välittäjinä.

10 Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Erä oli 31.12.2018 suuruudeltaan 10 361 miljoonaa euroa (19 549 miljoonaa euroa vuonna 2017). Erään sisältyi 4 619 miljoonaa euroa TARGET2-maksuista johtuvia tai niiden vastaeränä olevia euroalueen ulkopuolisten keskuspankkien saamia EKP:ltä (vuoden 2017 lopussa 6 062 miljoonaa euroa). Näiden saamisen pieneminen vuonna 2018 johtui euroalueen ulkopuolelta euroalueelle suoritetuista maksuista.

Lisäksi erään sisältyi pysyvään valuutanvaihtojärjestelyyn liittyvä 3 682 miljoonan euron velka Federal Reserve Bank of New Yorkille (vuoden 2017 lopussa 10 056 miljoonaa euroa). EKP saa Yhdysvaltain keskuspankilta swap-operaatioissa Yhdysvaltain dollareita voidakseen tarjota lyhytaikaista dollarimääräistä rahoitusta eurojärjestelmän vastapuolille. EKP tekee samanaikaisesti swap-sopimuksia euroalueen kansallisten keskuspankkien kanssa, ja nämä suorittavat saamillaan varoilla Yhdysvaltain dollarin määräisiä likvideettiä lisääviä käänteisoperaatioita eurojärjestelmän vastapuolten kanssa. Swap-sopimuksista syntyy eurojärjestelmän sisäisiä saamia EKP:n ja kansallisten keskuspankkien kesken (ks. liitetietojen kohta 11.2, "Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)"). Swap-sopimuksista johtuvat saamiset Yhdysvaltain keskuspankilta ja euroalueen kansallisilta keskuspankeilta ja velat näille keskuspankeille kirjataan taseen ulkopuolisille tileille (ks. liitetietojen kohta 19, "Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset").

Erään sisältyi lisäksi avoinna oleviin arvopaperilainaukseen liittyvä 2 059 miljoonan euron velka (vuoden 2017 lopussa 3 432 miljoonaa euroa), joka johtuu euroalueen ulkopuolelle lainattujen julkisen sektorin velkapapereiden vakuudeksi saadun käteisen siirtämisestä TARGET2-tileille (ks. liitetietojen kohta 8, "Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille").

³⁵ EURO1- ja RT1-järjestelmiä ylläpitää ABE CLEARING S.A.S -yhtiö (EBA Clearing).

11 Eurojärjestelmän sisäiset velat

11.1 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat

Erään sisältyvät eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä EKP:lle siirrettyihin varantoihin perustuvat velat euroalueen kansallisille keskuspankeille. Veloissa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2018.

	1.1.2015 alkaen milj. €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1 436
Deutsche Bundesbank	10 430
Eesti Pank	112
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	673
Bank of Greece	1 178
Banco de España	5 123
Banque de France	8 217
Banca d'Italia	7 134
Central Bank of Cyprus	88
Latvijas Banka	163
Lietuvos bankas	239
Banque centrale du Luxembourg	118
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	38
De Nederlandsche Bank	2 320
Oesterreichische Nationalbank	1 138
Banco de Portugal	1 010
Banka Slovenije	200
Národná banka Slovenska	448
Suomen Pankki	728
Yhteensä	40 793

EKP maksaa varoille viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa (ks. liitetietojen kohta 22.3, "Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko").

11.2 Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

Vuonna 2018 erään sisältyivät pääasiassa euroalueen kansallisten keskuspankkien TARGET2-maksuihin liittyvät saamiset EKP:ltä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "EKP:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset"). Erän kasvu johtui pääasiassa laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtyjen arvopaperiestojen selvittämisestä TARGET2-järjestelmässä (ks. liitetietojen kohta 4, "Euromääräiset arvopaperit euroalueelta"). Nettovelkaa kasvatti myös se, että kansallisten keskuspankkien kanssa tehtyjen, Yhdysvaltain dollarin määräisiin likviditeettiä

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Hallinnolliset siirtyvät erät	48	41	7
Rahoitusinstrumentit	5	7	(2)
Saadut ennakot	1	28	(27)
Yhteensä	54	76	(22)

12.3 Sekalaiset erät

Erä oli vuoden 2018 lopussa arvoltaan 1 178 miljoonaa euroa (1 063 miljoonaa euroa vuonna 2017). Erä sisälsi 580 miljoonan euron arvosta 31.12.2018 avoinna olleisiin valuuttaswap- ja termiinisopimuksiin liittyviä saamisja ja velkoja (498 miljoonaa euroa vuonna 2017) (ks. liitetietojen kohta 19, "Valuuttaswap- ja termiinisopimukset"). Nämä velat (ja saamiset) aiheutuvat siitä, että sopimukset muunnetaan euromääräisiksi kunkin valuutan tasepäivän keskikurssiin, jolloin niiden euroarvo voi poiketa siitä arvosta, jolla sopimukset on alun perin kirjattu (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Taseen ulkopuoliset erät").

Erään sisältyy lisäksi EKP:n henkilöstön ja johtokunnan jäsenten sekä EKP:n palveluksessa olleiden valvontaelimen jäsenten työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin ja muihin pitkäaikaisetuksiin liittyvä etuusperäinen nettovelka. Erään sisältyvät myös EKP:n työntekijöiden työsuhteen päättymiseen liittyvät etuudet.

*Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaiset etuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet*³⁶

Tase

Taseeseen kirjattiin seuraavat määrät, jotka koskevat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia, muita pitkäaikaisetuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia:

	2018 Työntekijät milj. €	2018 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2018 Yhteensä milj. €	2017 Työntekijät milj. €	2017 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2017 Yhteensä milj. €
Etuusperäisen veloitteen nykyarvo	1 608	29	1 637	1 510	29	1 539
Etuusperäisen järjestelyn varojen käypä arvo	(1 080)	-	(1 080)	(1 017)	-	(1 017)
Taseeseen kirjattu etuusperäinen nettovelka	528	29	558	493	29	522

Vuonna 2018 työntekijöihin liittyvän etuusperäisen veloitteen nykyarvo oli 1 608 miljoonaa euroa (1 510 miljoonaa euroa vuonna 2017). Siinä oli mukana

226 miljoonaa euroa rahastoimattomia työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia (muita kuin eläkkeitä), muita pitkäaikaisetuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia (225 miljoonaa euroa vuonna 2017). Johtokunnan ja valvontaelimen jäseniin liittyvän velvoitteen nykyarvo oli 29 miljoonaa euroa (29 miljoonaa euroa vuonna 2017). Velvoite koskee yksinomaan työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin ja muihin pitkäaikaisetuksiin käytettäviä rahastoimattomia järjestelyjä.

Tuloslaskelma

Vuonna 2018 tuloslaskelmaan kirjattiin seuraavat määrät:

	2018 Työntekijät milj. €	2018 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2018 Yhteensä milj. €	2017 Työntekijät milj. €	2017 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2017 Yhteensä milj. €
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	96	2	98	153	2	155
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-	-	4	-	4
Etuuspohjaisen nettovelan nettokorko	10	1	11	10	1	11
<i>Etuuspohjaisesta velvoitteesta johtuva korkokulu</i>	32	1	33	28	1	29
<i>Etuuspohjaisen järjestelyn varojen korkotuotto</i>	(22)	-	(22)	(18)	-	(18)
Muiden pitkäaikaisetuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat (voitot)/tappiot	(11)	(0)	(11)	(1)	0	(1)
Vakuutusmatemaattinen arvio yhteensä	96	3	98	167	3	169
Ura siirtymäohjelmaa koskevan varauksen purkamisen	-	-	-	(9)	-	(9)
Yhteensä (siirto erään "Henkilöstökulut" varauksen purkamisen jälkeen)	96	3	98	158	3	160

Vuonna 2018 tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot supistuivat 98 miljoonaan euroon (155 miljoonaa euroa vuonna 2017) pääasiassa siksi, ettei tilikaudella ollut edellisvuoden tapaan tilapäisen urasiirtymäohjelman käyttöönottoon liittyvää kertaluonteista kuluja. Ohjelman tarkoituksena on auttaa EKP:n palveluksessa pitkään olleita työntekijöitä tietyin edellytyksin siirtymään urallaan vapaaehtoisesti EKP:n ulkopuolelle. Menojen supistumiseen vaikutti myös diskonttauskoron nousu 2,1 prosenttiin vuonna 2017 (2 % vuonna 2016).³⁷

Etuuspohjaisen velvoitteen ja etuuspohjaisen järjestelyn varojen muutos sekä uudelleen määrittämisestä johtuvat muutokset

Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo muuttui seuraavasti:

³⁷ Tilikauden työsuoritukseen perustuvien menojen arvioinnissa käytetään edellisvuoden diskonttauskorkoa.

	2018 Työntekijät	2018 Johtokunta ja valvonta- elin	2018 Yhteensä	2017 Työntekijät	2017 Johtokunta ja valvonta- elin	2017 Yhteensä
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Etuuspohjainen velvoite vuoden alussa	1 510	29	1 539	1 361	28	1 389
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	96	2	98	153	2	155
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-	-	4	-	4
Etuuspohjaisesta velvoitteesta johtuva korkokulu	32	1	33	28	1	29
Etuuspohjaisen järjestelyn osallistujien suorittamat maksut ³⁸	33	0	33	23	0	23
Maksetut etuudet	(43)	(3)	(46)	(12)	(1)	(13)
Uudelleen määrittämisestä johtuvat (voitot)/tappiot	(19)	1	(19)	(48)	(1)	(49)
Etuuspohjainen velvoite vuoden lopussa	1 608	29	1 637	1 510	29	1 539

Maksetut etuudet kasvoivat tilikaudella 46 miljoonaan euroon (13 miljoonaa euroa vuonna 2017) pääasiassa tilapäiseen urasiirtymäohjelmaan hyväksytyjen työntekijöiden työsuhteen päättämiseen liittyvien kertaluonteisten maksujen takia.

Etuuspohjaisen veloitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot olivat yhteensä 19 miljoonaa euroa vuonna 2018. Niiden kasvu johtui siitä, että vuonna 2018 diskonttaus korko nousi 2,3 prosenttiin (2,1 % vuonna 2017). Diskonttaus koron nousun vaikutusta hillitsivät kuitenkin kokemuseräiset tarkistukset, jotka vastasivat edellisvuoden tilinpäätöksen vakuutusmatemaattisten olettamusten poikkeamaa toteutuneesta kehityksestä.

Työntekijöiden etuuspohjaisen järjestelyn varojen käypä arvo muuttui vuonna 2018 seuraavasti:

	2018 milj. €	2017 milj. €
Järjestelyn varojen käypä arvo vuoden alussa	1 017	878
Etuuspohjaisen järjestelyn varojen korkotuotto	22	18
Uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	(34)	55
Työnantajan suorittamat maksut	56	52
Etuuspohjaisen järjestelyn osallistujien suorittamat maksut	33	23
Maksetut etuudet	(13)	(9)
Järjestelyn varojen käypä arvo vuoden lopussa	1 080	1 017

Etuuspohjaisen järjestelyn varojen uudelleen määrittämisestä johtuvat tappiot vuonna 2018 johtuivat rahasto-osuuksille kertyneistä odotettua pienemmistä korkotuotoista.

Uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot (ks. liitetietojen kohta 14, "Arvonmuutostilit") muuttuivat vuonna 2018 seuraavasti:

³⁸ Työntekijöiden suorittamien pakollisten maksujen määrä on 7,4 % ja EKP:n maksujen määrä 20,7 % peruspalkasta.

	2018 milj. €	2017 milj. €
Uudelleen määrittämisestä johtuvat tappiot vuoden alussa	(103)	(205)
Järjestelyn varoihin liittyvät voitot/(tappiot)	(34)	55
Velvoitteeseen liittyvät voitot	19	49
Tuloslaskelmaan kirjatut tappiot	(11)	(1)
Erään "Arvonmuutostilit" kirjatut uudelleen määrittämisestä johtuvat tappiot vuoden lopussa	(129)	(103)

Käytetyt oletukset

Tässä kohdassa mainittuja arvostuksia valmistellessaan aktuaarit ovat käyttäneet johtokunnan kirjanpito- ja julkistamistarkoituksiin hyväksymiä oletuksia. Seuraavassa esitetään tärkeimmät oletukset, joita on käytetty työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ja muita pitkäaikaisetuksia koskevien vastuiden laskemisessa:

	2018 %	2017 %
Diskonttauskorko	2,30	2,10
Etuuspohjaisen järjestelyn varojen odotettu tuotto ³⁹	3,30	3,10
Tulevat yleiset palkankorotukset ⁴⁰	2,00	2,00
Tulevat eläkekorotukset ⁴¹	1,30	1,30

Työntekijöiden maksuperusteiseen osaan suorittamat vapaaehtoiset maksut vuodelta 2018 olivat 140 miljoonaa euroa (150 miljoonaa euroa vuonna 2017). Maksut sijoitetaan osaksi järjestelyn varoja, ja niistä syntyy samansuuruinen velvoite.

13 Varaukset

Tämä erä koostuu pääasiassa varauksesta valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten.

Valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten tehdyllä varauksella katetaan (EKP:n neuvoston tarveharkinnan mukaan) tulevia realisoituneita ja realisoitumattomia tappioita. Varauksen tarvetta ja suuruutta tarkistetaan EKP:n vuosittaisen riskiarvion perusteella. Arvioinnissa otetaan huomioon useita tekijöitä. Varauksessa ja EKP:n yleisrahastossa olevien varojen summa ei saa olla suurempi kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta.

³⁹ Oletuksia käytettiin laskettaessa pääomataatuilla varoilla rahoitettua osaa etuuspohjaisesta velvoitteesta.

⁴⁰ Lisäksi otetaan huomioon tulevat henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuvat palkankorotukset. Oletettu korotus (enintään 1,8 % vuodessa) määräytyy kunkin osallistujan iän mukaan.

⁴¹ EKP:n eläkejärjestelmän sääntöjen mukaisesti eläkkeitä korotetaan vuosittain. Mikäli EKP:n työntekijöiden palkkojen yleistarkistukset jäävät alle hintainflaation, eläkekorotukset tehdään palkkojen yleistarkistusten mukaisesti. Mikäli palkkojen yleistarkistukset ylittävät hintainflaation, niitä sovelletaan eläkekorotuksia määritettäessä, edellyttäen että EKP:n eläkejärjestelmän rahoitusasema sen sallii.

Valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten tehty varaus oli 31.12.2018 suuruudeltaan 7 620 miljoonaa euroa eli sama kuin vuotta aiemmin. Varaus on siis samansuuruinen kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta.

14 Arvonmuutostilit

Arvonmuutostilit sisältävät saamisista ja veloista kirjatut realisoitumattomat voitot (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohdat "Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet", "Kulta ja valuuttamääräiset erät", "Arvopaperit" sekä "Taseen ulkopuoliset erät"). Arvonmuutostilit sisältävät myös työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvän etuusperustaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaiset etuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet" sekä liitetietojen kohta 12.3, "Sekalaiset erät").

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Kulta	14 298	13 664	634
Valuutat	10 300	7 851	2 449
Arvopaperit ja muut instrumentit	453	533	(80)
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvä etuusperustainen nettovelka	(129)	(103)	(26)
Yhteensä	24 922	21 945	2 977

Arvonmuutostilien saldon kasvu johtuu euron heikkenemisestä suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin sekä kullan euroarvon noususta vuonna 2018.

Vuoden lopun arvostuksessa käytettiin seuraavia valuuttakursseja:

Valuuttakurssit	2018	2017
Yhdysvaltain dollari / euro	1,1450	1,1993
Japanin jeni / euro	125,85	135,01
Kiinan renminbi / euro	7,8751	7,8044
euro / erityinen nosto-oikeus	1,2154	1,1876
euro / kultaunssi	1 120,961	1 081,881

15 Pääoma ja rahastot

15.1 Pääoma

EKP:n merkitty pääoma on 10 825 miljoonaa euroa, ja euroalueen ja sen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien maksama pääoma on yhteensä 7 740 miljoonaa euroa.

Euroalueen kansalliset keskuspankit ovat maksaneet merkitsemänsä osuudet EKP:n pääomasta kokonaisuudessaan. Niiden maksaman pääoman määrä on 1.1.2015 lähtien ollut 7 620 miljoonaa euroa (ks. taulukko).

	Jakoperuste 1.1.2015 alkaen ⁴² %	Maksettu pääoma 1.1.2015 alkaen milj. €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	268
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948
Eesti Pank	0,1928	21
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	126
Bank of Greece	2,0332	220
Banco de España	8,8409	957
Banque de France	14,1792	1 535
Banca d'Italia	12,3108	1 333
Central Bank of Cyprus	0,1513	16
Latvijas Banka	0,2821	31
Lietuvos bankas	0,4132	45
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	22
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7
De Nederlandsche Bank	4,0035	433
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	213
Banco de Portugal	1,7434	189
Banka Slovenije	0,3455	37
Národná banka Slovenska	0,7725	84
Suomen Pankki	1,2564	136
Yhteensä	70,3915	7 620

Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden keskuspankkien tulee osallistua EKP:n toimintakuluihin maksamalla 3,75 % merkitsemästään EKP:n pääomasta. Niiden maksamat osuudet ovat olleet 1.1.2015 lähtien yhteensä 120 miljoonaa euroa. Euroalueen ulkopuolisten maiden kansallisilla keskuspankeilla ei ole oikeutta osuuksiin EKP:n jakokelpoisesta voitosta, eivätkä ne ole velvollisia kattamaan EKP:n mahdollisia tappioita.

Euroalueen ulkopuolisten maiden kansalliset keskuspankit ovat maksaneet seuraavat määrät:

⁴² Kansallisten keskuspankkien osuuksia EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperusteessa tarkistettiin edellisen kerran 1.1.2014. Liettuan ottaessa euron käyttöön 1.1.2015 euroalueen kansallisten keskuspankkien yhteenlaskettu pääomaosuus kuitenkin kasvoi ja euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien pääomaosuus pieneni. Sen jälkeen ei ole tapahtunut muutoksia.

	Jakoperuste 1.1.2015 alkaen %	Maksettu pääoma 1.1.2015 alkaen mij. €
Българска народна банка (Bulgarian keskuspankki)	0,8590	3
Česká národní banka	1,6075	7
Danmarks Nationalbank	1,4873	6
Hrvatska narodna banka	0,6023	2
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	6
Narodowy Bank Polski	5,1230	21
Banca Națională a României	2,6024	11
Sveriges Riksbank	2,2729	9
Bank of England	13,6743	56
Yhteensä	29,6085	120

Taseen ulkopuoliset erät

16 Arvopaperilainaus

EKP:n omien varojen hoitoon kuuluu sopimus arvopaperilainauksesta. Sopimuksen nojalla nimetty ulkopuolinen varainhoitaja suorittaa EKP:n puolesta arvopapereiden lainaustapahtumia.

EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti EKP antaa lainaan myös kolmessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa hankkimiaan arvopapereita sekä sellaisia velkapaperiohjelmassa hankittuja arvopapereita, jotka ovat ostokelpoisia myös julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman ehtojen mukaan.⁴³

Arvopaperilainaustapahtumat, joissa saatuja käteisvakuuksia ei ole vuoden lopussa sijoittamatta, kirjataan taseen ulkopuolisille tileille.⁴⁴ Tällaisia lainaustapahtumia oli 31.12.2018 avoinna 9 646 miljoonan euron arvosta (13 365 miljoonaa euroa vuonna 2017). Määrästä 4 440 miljoonaa euroa liittyi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopapereiden lainaustapahtumiin (7 173 miljoonaa euroa vuonna 2017).

17 Korkofutuurit

Valuuttamääräisiä korkofutuurisopimuksia oli 31.12.2018 avoinna seuraavasti:

Valuuttamääräiset korkofutuurit	2018 Sopimusarvo milj. €	2017 Sopimusarvo milj. €	Muutos milj. €
Ostot	13 780	6 518	7 262
Myyntit	22 731	6 585	16 147

Sopimuksia tehtiin osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa.

18 Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimuksia oli 31.12.2018 avoinna 519 miljoonan euron nimellisarvosta (vuoden 2017 lopussa 416 miljoonaa euroa). Sopimuksia tehtiin osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa.

⁴³ EKP ei tee ostoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa eikä siis myöskään anna lainaan yrityssektorin velkapapereita.

⁴⁴ Arvopaperilainaustapahtumat, joissa saatuja käteisvakuuksia on sijoittamatta vuoden lopussa, kirjataan tasetileille (ks. liitetietojen kohta 8, "Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille", ja kohta 10, "Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle").

19 Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset

Valuuttavarannon hoito

Valuuttaswap- ja -termiinisopimuksia tehtiin vuonna 2018 osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa. Sopimuksiin liittyviä saamisia ja velkoja oli 31.12.2018 avoimna seuraavasti:

Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Saamiset	2 905	2 732	174
Velat	2 981	2 719	262

Likviditeettiä lisäävät operaatiot

Vuoden aikana syntyi Yhdysvaltain dollarin määräisen likviditeetin jakamiseen eurojärjestelmän vastapuolille liittyviä dollarimääräisiä saamisia ja velkoja, joissa maksun suorituspäivä on vuonna 2018 (ks. liitetietojen kohta 10, ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”).

20 Luotonanto- ja luotonotto-operaatioiden hoito

Vuonna 2018 EKP jatkoi Euroopan rahoituksen vakautusmekanismiin (ERVM), Euroopan rahoitusvakausvälineeseen (ERVV) ja Euroopan vakausmekanismiin (EVM) liittyvien EU:n luotonanto- ja luotonotto-operaatioiden sekä Kreikan lainajärjestelysopimukseen liittyvien maksujen hoitamista. Vuoden aikana EKP käsitteli näihin operaatioihin liittyviä maksuja sekä EVM:n peruspääoman maksamiseen liittyviä jäsenmaksuja.

21 Vireillä olevista oikeusjutuista johtuvat ehdolliset velat

EKP:tä ja muita EU:n toimielimiä vastaan on vireillä useita kanteita. Kantajina ovat kyproslaisten pankkien tallettajat, osakkeenomistajat ja joukkolainojen haltijat väittävät kärsineensä taloudellisia tappioita toimista, jotka heidän mielestään ovat johtaneet luottolaitosten uudelleenjärjestelyyn Kyproksen rahoitustukiohjelman yhteydessä. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi vuonna 2018 näistä kanteista kaksi asiakysymysten osalta, mutta hylkäyspäätöksistä on valitettu unionin tuomioistuimeen. Jo vuonna 2014 unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 12 vastaavaa tapausa kokonaan eikä ottanut niitä käsiteltäväkseen. Osasta hylkäyspäätöksiä valitettiin, ja kaikissa tapauksissa unionin tuomioistuin joko vahvisti hylkäyspäätöksen tai ratkaisi asian EKP:n eduksi vuonna 2016. EKP:n roolina rahoitustukiohjelman laatimisessa oli ainoastaan toimia teknisenä neuvonantajana (yhteistyössä Euroopan komission kanssa) EVM-sopimuksen mukaisesti, minkä

lisäksi EKP antoi kriisintarkaisua koskevasta Kyproksen lakiluonnoksesta lausunnon, joka ei ollut sitova. Näin ollen oikeusjutuista ei odoteta aiheutuvan tappioita EKP:lle.

Tuloslaskelman liitetiedot

22 Korkokate

22.1 Korkotuotot valuuttavarannosta

Tähän erään sisältyy EKP:n valuuttavarannosta kertyneiden korkotuottojen ja -kulujen erotus seuraavasti:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Korkotuotot sekkitileistä	8	5	3
Korkotuotot rahamarkkinatalletuksista	74	55	19
Korkokulut reposopimuksista	(6)	(1)	(4)
Korkotuotot käänteisistä reposopimuksista	44	37	7
Korkotuotot arvopapereista	673	390	283
Korkotuotot/(korkokulut) koronvaihtosopimuksista	0	(0)	0
Korkotuotot valuuttaswap- ja -termiinisopimuksista	68	49	20
Korkotuotot valuuttavarannosta (netto)	862	534	327

Korkokatteen kasvu vuonna 2018 johtui pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisen salkun korkotuoton kasvusta.

22.2 Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä

Tämä erä sisältää korkotuotot, jotka liittyvät EKP:n 8 prosentin osuuteen liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisarvosta (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit" ja liitetietojen kohta 5.1, "Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset"). Vuonna 2018 tämä korkotuotto oli nolla, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden 0 %.

22.3 Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko

Tässä erässä esitetään valuuttavarantojen siirtoon perustuvilla euroalueen kansallisten keskuspankkien saamisille maksetut korot (ks. liitetietojen kohta 11.1, "Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat"). Vuonna 2018 tämä korko oli nolla, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden 0 %.

22.4 Muut korkotuotot ja muut korkokulut

Vuonna 2018 kirjattiin seuraavat muut korkotuotot ja muut korkokulut:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Korkokate rahoitustarpeiden harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista	1 235	1 070	164
Katettujen joukkolainojen osto-ohjelmat 1 ja 2	31	48	(18)
Velkapaperiohjelma	384	447	(63)
Laajennettu omaisuuserien osto-ohjelma	820	575	245
Korkokate rahoitustarpeiden harjoittamista varten pidettävien arvopapereiden lainaamisesta	33	45	(13)
Korkokate omista varoista	109	143	(34)
Korkokate muista saamisista/veloista	39	19	20
Muut korkotuotot (netto)	1 415	1 277	138

EKP:n hallussa olevista Kreikan valtion joukkolainoista kertynyt korkokate oli yhteensä 127 miljoonaa euroa (154 miljoonaa euroa vuonna 2017).

23 Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot

Vuonna 2018 kirjattiin seuraavat rahoitustoiminnan realisoituneet nettovoitot/-tappiot:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Hintojen muutoksesta aiheutuneet realisoituneet nettovoitot/(-tappiot)	(103)	22	(126)
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja kullan hinnan muutoksesta aiheutuneet voitot (netto)	26	139	(113)
Rahoitustoiminnan realisoituneet nettovoitot/(-tappiot)	(77)	161	(238)

Hintojen muutoksesta aiheutuneita realisoituneita nettovoittoja/-tappioita kertyy arvopapereiden, korkofutuuriin ja koronvaihotosopimusten hintojen muutoksista. Hintojen muutoksesta aiheutuneet realisoituneet nettotappiot vuonna 2018 johtuivat pääasiassa siitä, että Yhdysvaltain dollarin määräisestä salkusta realisoitui tappioita dollarimääräisten korkojen nousun vuoksi.

Vuonna 2017 Yhdysvaltain dollarin määräisistä varannoista realisoitui kertaluonteisia valuuttakurssivoittoja, kun pieni osa varannoista myytiin Kiinan renminbin määräisen salkun rahoittamiseksi. Vuonna 2018 tällaisia myyntejä ei ollut, joten valuuttakurssien ja kullan hinnan muutoksista aiheutuneet realisoituneet nettovoitot supistuivat.

24 Rahoitusvarojen ja valuuttapositioiden arvonalennukset

Vuonna 2018 kirjattiin seuraavat rahoitusomaisuuden ja arvopaperipositioiden arvonalennukset:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Arvopaperien hintojen muutoksesta aiheutuneet realisoitumattomat tappiot	(64)	(79)	14
Realisoitumattomat valuuttakurssitappiot	(4)	(27)	22
Arvonlennukset yhteensä	(69)	(105)	36

Useiden Yhdysvaltain dollarin määräisessä sijoitussalkussa olevien arvopaperien markkina-arvo laski tuottojen kasvun myötä myös vuonna 2018, mistä aiheutui realisoitumattomia tappioita vuoden aikana.

Realisoitumattomat valuuttakurssitappiot johtuivat lähinnä siitä, että EKP:n Kiinan renminbin määräisten varantojen keskimääräistä hankintahintaa alennettiin vastaamaan vuoden 2018 lopun vaihtokurssia, koska renminbi oli edellisvuoden lopusta alkaen heikentynyt suhteessa euroon.

25 Maksukate

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Tuotot palkkioista ja maksuista	524	452	72
Kulut palkkioista ja maksuista	(13)	(12)	(1)
Maksukate	511	440	71

Tämän erän tuotot koostuivat vuonna 2018 pääasiassa valvontamaksuista sekä hallinnollisista seuraamuksista, joita valvottaville yhteisöille määrättiin sen vuoksi, etteivät ne olleet noudattaneet pankkien vakavaraisuusvaatimuksia koskevia EU:n säädöksiä (tai EKP:n antamia valvontapäätöksiä). Kulut koostuivat lähinnä säilytyspalkkioista.

Valvontatehtäviin liittyvät tuotot ja kulut

EKP:lle valvontatehtävistä aiheutuvat kulut katetaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla. EKP ilmoitti huhtikuussa 2018, että näiden valvontamaksujen kokonaismäärä olisi 475 miljoonaa euroa vuonna 2018. Määrässä ovat mukana vuodelle 2018 arvioidut 502 miljoonan euron valvontakulut, joista on vähennetty vuodelta 2017 jäänyt 28 miljoonan euron valvontamaksuylijäämä ja edelliseen valvontamaksukauteen liittyvät maksupalautukset valvottaville yhteisöille.⁴⁵

EKP:n toteutuneisiin pankkivalvontakuluihin perustuvat valvontamaksutuotot vuodelta 2018 olivat 518 miljoonaa euroa. Arvioitujen kulujen (502 miljoonaa euroa) ja toteutuneiden kulujen (518 miljoonaa euroa) erotuksesta muodostuva 15 miljoonan euron alijäämä vuodelta 2018 kirjataan erään ”Siirtosaamiset ja

⁴⁵ Valvontamaksuista 22.10.2014 annetun EKP:n asetuksen (EU) No 1163/2014 (EKP/2014/41) (EUVL L 311, 31.10.2014, s. 23) artiklan 5 kohdan 3 mukaisesti.

maksetut ennakot” (ks. liitetietojen kohta 6.4, ”Siirtosaamiset ja maksetut ennakot”) ja lisätään vuonna 2019 perittäviin valvontamaksuihin.

EKP:llä on myös oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia valvottaville yhteisöille, jos ne eivät noudata pankkien vakavaraisuusvaatimuksia koskevia EU:n säädöksiä (tai EKP:n antamia valvontapäätöksiä). Seuraamuksiin liittyviä tuottoja ei oteta huomioon vuotuisten valvontamaksujen laskennassa. Ne kirjataan sen sijaan tuotoksi EKP:n tuloslaskelmaan ja jaetaan euroalueen kansallisille keskuspankeille osana EKP:n muuta voitonjakoa. Vuonna 2018 EKP peri valvottavilta yhteisöiltä hallinnollisina seuraamuksina yhteensä 6 miljoonaa euroa.

Valvontatehtäviin liittyvät EKP:n tuotot muodostuivat siis vuonna 2018 seuraavasti:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Valvontamaksut	518	437	81
<i>merkittävilä yhteisöiltä tai ryhmittymiltä</i>	473	397	76
<i>vähemmän merkittävilä yhteisöiltä tai ryhmittymiltä</i>	45	39	5
Hallinnolliset seuraamukset	6	15	(9)
Valvontatehtäviin liittyvät tuotot yhteensä	524	452	72

Pankkivalvontakuluja aiheutuu merkittävien yhteisöjen suorasta valvonnasta, vähemmän merkittävien yhteisöjen välillisestä valvonnasta sekä yhteisiä valvontakysymyksiä käsittelevistä toiminnoista ja asiantuntijapalveluista. Valvontakuluihin lasketaan myös kulut, joita syntyy valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavissa tukitoiminnoissa, kuten toimitiloista, henkilöstöhallinnosta, hallintopalveluista, budjetista ja resurssienhallinnasta, kirjanpidosta, oikeudellisista asioista, kieli- ja viestintäpalveluista, sisäisestä tarkastuksesta, tilastoista ja tietoteknisistä palveluista vastaavissa yksiköissä.

Vuonna 2017 EKP:n eräälle valvottavalle yhteisölle määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvän 11 miljoonan euron maksun perinnän onnistumista pidettiin epävarmana, joten saaminen kirjattiin vuoden lopussa kokonaisuudessaan vähennyseräksi (ks. liitetietojen kohta 31, ”Muut kulut”). Tähän liittyvää kulua ei oteta huomioon vuotuisten valvontamaksujen laskennassa, vaan se kirjataan EKP:n tuloslaskelmaan, jolloin se pienentää EKP:n nettotulosta. Vuonna 2018 hallinnollisiin seuraamuksiin ei liittynyt epävarmoja saatavia, vaan ne joko saatiin tai odotettavasti saadaan perittyä.

EKP:n valvontatehtäviin liittyvät toteutuneet kokonaiskulut vuodelta 2018 muodostuvat seuraavasti:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Palkat ja etuudet	246	215	31
Rakennusten vuokra ja ylläpito	59	53	6
Muut toimintakulut	213	169	44
Valvontamaksujen kannalta merkitykselliset pankkivalvontatehtäviin liittyvät kulut	518	437	81
Epävarmoja hallinnollisia seuraamuksia koskeva vähennyserä	-	11	(11)
Pankkivalvontatehtäviin liittyvät kulut yhteensä	518	448	70

Palkkojen ja etuuksien määrä kasvoi vuonna 2018 siksi, että pankkivalvonnan palveluksessa oli keskimäärin enemmän henkilöstöä kuin edellisvuonna. Muiden toimintakulujen kasvu johtui pääasiassa kattavien arviointien suorittamiseen ja EPV:n stressitesteihin osallistumiseen liittyvistä konsulttikuluista. Toimintakuluja kasvattivat myös tietotekniikkakulut, jotka suurenevät tietoteknisten järjestelmien lisääntymisen ja monimutkaistumisen takia.

26 Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Osingot EKP:n hallussa olevista Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) osakkeista (ks. liitetietojen kohta 6.2, "Muut rahoitusvarat") kirjataan tähän erään.

27 Muut tuotot

Muita sekalaisia tuottoja kertyi vuonna 2018 pääasiassa euroalueen keskuspankkien osallistumisesta EKP:n kustannuksiin eurojärjestelmän yhteisissä hankkeissa.

28 Henkilöstökulut

Vuonna 2018 henkilöstökuluihin kirjattiin seuraavaa:

	2018 milj. €	2017 milj. €	Muutos milj. €
Palkat, korvaukset ja lisät ⁴⁶	398	350	47
Henkilöstön vakuutusmaksut	19	15	4
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaiset etuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	98	169	(71)
Muut henkilöstökulut	1	1	(0)
Yhteensä	515	535	(20)

⁴⁶ Palkat, korvaukset ja lisät perustuvat pääpiirteissään Euroopan unionin palkkausjärjestelmään ja ovat vertailukelpoisia sen kanssa.

Vuonna 2018 EKP:n palveluksessa oli erilaisin sopimuksin keskimäärin 3 546 henkeä (joista 337 esimiestehtävissä) kokoaikaisiksi työpaikoiksi⁴⁷ muutettuna (vuonna 2017 palveluksessa oli 3 254 henkeä, joista 330 esimiestehtävissä).

Henkilöstökulut supistuivat tilikauden aikana sen vuoksi, että työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaisetuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet pienuivat, koska vuonna 2018 ei ollut edellisvuoden tapaan tilapäiseen urasiirtymäohjelmaan liittyvää kertaluonteista kuluja ja tilikauden työsuorituksen perustuvat menot laskettiin korkeammalla diskonttauskorolla (ks. liitetietojen kohta 12.3, "Sekalaiset erät"). Henkilöstökulujen supistumisesta johtuen se, että EKP:n palveluksessa oli keskimäärin enemmän henkilöstöä kuin edellisvuonna.

Johtokunnan ja valvontaelimen jäsenten palkkiot

Johtokunnan jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille maksetaan peruspalkkaa ja asumis- ja edustuslisiä. Pääjohtajalle on järjestetty asumislisän sijaan EKP:n omistuksessa oleva virka-asunto. EKP:n henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen mukaan johtokunnan ja valvontaelimen jäsenet voivat olla oikeutettuja perhe-, lapsi- ja koulutuslisiin kulloisenkin tilanteensa mukaan. Palkasta maksetaan veroa Euroopan unionille, ja siitä vähennetään työntekijän eläke-, sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksut. Lisää ei veroteta, eikä niistä kerry eläkettä.

Johtokunnan jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille (mukana eivät siis ole kansallisten valvontaviranomaisten edustajat) maksettiin vuonna 2018 peruspalkkaa seuraavasti:⁴⁸

⁴⁷ Yksittäisen työntekijän työpanos osuutena kokoaikaisen työpaikan työpanoksesta lasketaan vertaamalla työntekijän työtunteja kokoaikaisen työntekijän työtunteihin. Luvussa ovat mukana vakituisesti tai määräaikaisella tai alle vuoden työsuhteella työskentelevät työntekijät sekä EKP:n jatko-opiskelijaohjelman osallistujat, samoin kuin äitiyslomalla tai pitkäaikaisella sairauslomalla olevat työntekijät. Luku ei sisällä palkattomalla vapaalla olevia.

⁴⁸ Ilmoitetut luvut ovat bruttopalkkoja, eli niistä ei ole vähennetty Euroopan unionille maksettua veroja.

	2018 €	2017 €
Mario Draghi (pääjohtaja)	401 400	396 900
Vitor Constâncio (varapääjohtaja toukokuuhun 2018 asti)	143 360	340 200
Luis de Guindos Jurado (varapääjohtaja kesäkuusta 2018 lähtien)	200 704	-
Peter Praet (johtokunnan jäsen)	286 704	283 488
Benoît Cœuré (johtokunnan jäsen)	286 704	283 488
Yves Mersch (johtokunnan jäsen)	286 704	283 488
Sabine Lautenschläger (johtokunnan jäsen)	286 704	283 488
Johtokunnan peruspalkat yhteensä	1 892 280	1 871 052
Valvontaelimen peruspalkat yhteensä⁴⁹	793 064	793 817
<i>Danièle Nouy (valvontaelimen puheenjohtaja)</i>	286 704	283 488
Yhteensä	2 685 344	2 664 869

Johtokunnan ja valvontaelimen jäsenille maksetut korvaukset ja lisät sekä työnantajan sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksut heidän edukseen olivat yhteensä 835 371 euroa (852 998 euroa vuonna 2017).

EKP maksoi entisille johtokunnan jäsenille tai heidän huollettavilleen eläkkeitä ja työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia sekä työnantajan sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksuja heidän edukseen yhteensä 3 216 410 euroa (857 476 euroa vuonna 2017).⁵⁰ Tähän määrään sisältyi vuonna 2018 kiinteä kertausumma, joka maksettiin tehtävänsä jättäneelle johtokunnan jäsenelle säännöllisesti maksettavan eläkkeen sijaan.

29 Toimintakulut

Tämä yhteensä 525 miljoonan euron suuruinen erä (463 miljoonaa euroa vuonna 2017) sisältää toimitilojen vuokrat ja kunnossapidon, tietotekniikan, hyödykkeet ja kalusteet, jotka eivät ole pääoman luonteisia, konsulttipalkkiot sekä muut palvelut ja tarvikkeet. Erään kuuluvat niin ikään henkilöstön rekrytoinnista, muuttamisesta ja kouluttamisesta ja majoittamisesta aiheutuneet kulut.

Toimintakulujen kasvu vuonna 2018 johtui pääasiassa konsultti- ja tietotekniikkakulujen kasvusta.

30 Ulkoistettu setelinvalmistus

Tähän erään sisältyvät pääasiassa euroseteleiden kuljetuskulut, jotka aiheutuvat uusien seteleiden siirtämisestä setelipainoista kansallisiin keskuspankkeihin ja

⁴⁹ EKP:n palveluksessa olleiden valvontaelimen jäsenten peruspalkat. Luvusta puuttuu valvontaelimen varapuheenjohtajan Sabine Lautenschlägerin peruspalkka, joka ilmoitetaan johtokunnan kohdalla.

⁵⁰ Johtokunnan nykyisten jäsenten ja valvontaelimen jäsenten eläkejärjestelyihin liittyvä nettomäärä, joka kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi, on esitetty tarkemmin liitetietojen kohdassa 12.3, "Sekalaiset erät".

seteleiden siirtämisestä kansallisesta keskuspankista toiseen vajauksien ja ylimäärien tasoittamiseksi setelivarastoissa. Näistä kustannuksista vastaa EKP.

31 Muut kulut

Vuonna 2017 tähän erään sisältyi vähennyserä, koska EKP:n eräälle valvottavalle yhteisölle määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvien maksujen perinnän onnistumista pidettiin epävarmana. Vuonna 2018 erään ei kirjattu kuluja.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

32 EKP:n pääoman jakoperusteen viisivuotistarkistus

EKPJ:n perussäännön artiklan 29 nojalla kansallisten keskuspankkien painoarvoja EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperusteessa tarkistetaan joka viides vuosi.⁵¹ Jakoperustetta tarkistettiin 1.1.2019 neljännen kerran EKP:n perustamisen jälkeen. Sitä tarkistettiin seuraavasti:

⁵¹ Jakoperusteen painoarvoja tarkistetaan myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden määrän muuttuessa.

	Jakoperuste 1.1.2019 alkaen %	Jakoperuste 31.12.2018 asti %
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,5280	2,4778
Deutsche Bundesbank	18,3670	17,9973
Eesti Pank	0,1968	0,1928
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1754	1,1607
Bank of Greece	1,7292	2,0332
Banco de España	8,3391	8,8409
Banque de France	14,2061	14,1792
Banca d'Italia	11,8023	12,3108
Central Bank of Cyprus	0,1503	0,1513
Latvijas Banka	0,2731	0,2821
Lietuvos bankas	0,4059	0,4132
Banque centrale du Luxembourg	0,2270	0,2030
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0732	0,0648
De Nederlandsche Bank	4,0677	4,0035
Oesterreichische Nationalbank	2,0325	1,9631
Banco de Portugal	1,6367	1,7434
Banka Slovenije	0,3361	0,3455
Národná banka Slovenska	0,8004	0,7725
Suomen Pankki	1,2708	1,2564
Euroalueen kansalliset keskuspankit yhteensä	69,6176	70,3915
Българска народна банка (Bulgarian keskuspankki)	0,8511	0,8590
Česká národní banka	1,6172	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4986	1,4873
Hrvatska narodna banka	0,5673	0,6023
Magyar Nemzeti Bank	1,3348	1,3798
Narodowy Bank Polski	5,2068	5,1230
Banca Națională a României	2,4470	2,6024
Sveriges Riksbank	2,5222	2,2729
Bank of England	14,3374	13,6743
Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansalliset keskuspankit yhteensä	30,3824	29,6085
Yhteensä	100,0000	100,0000

Muutokset EKP:n maksettuun pääomaan

EKP:n maksettu pääoma pieneni yhteensä 81 miljoonaa euroa 1.1.2019 siksi, että (osuutensa täysimääräisinä maksavien) euroalueen kansallisten keskuspankkien yhteenlaskettu osuus EKP:n pääomasta pieneni 0,7739 prosenttiyksikköä ja (vain 3,75 % merkitsemästään määrästä maksavien) euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien osuus vastaavasti kasvoi.

Muutos EKP:lle siirretyjä valuuttavarantosaamisia vastaaviin kansallisten keskuspankkien saamisiin

EKPJ:n perussäännön artiklan 30.2 mukaisesti kunkin kansallisen keskuspankin siirrettäväksi tulevan valuuttavarannon määrä vahvistetaan suhteessa keskuspankin osuuteen EKP:n merkitystä pääomasta. Koska euroalueen kansallisten keskuspankkien osuus EKP:n merkitystä pääomasta pieneni, myös niiden siirtämiä valuuttavarantoja vastaavaa saamista tarkistettiin samassa suhteessa pienemmäksi. Keskuspankeille palautettiin siksi 448 miljoonaa euroa 1.1.2019.

33 Lisämuutos EKP:n pääoman jakoperusteeseen

Kun Iso-Britannia odotettavasti⁵² eroaa Euroopan unionista vuonna 2019 ja Englannin pankki sen myötä irtautuu EKPJ:stä, myös kansallisten keskuspankkien osuudet EKP:n pääoman jakoperusteessa tulevat muuttumaan.

⁵² Ison-Britannian EU-ero ja Englannin pankin irtautuminen EKPJ:stä olivat odotuksena, kun johtokunta antoi luvan toimittaa vuoden 2018 EKP:n tilinpäätöksen EKP:n neuvoston hyväksyttäväksi.

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

Report on the Audit of the financial statements

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank (the Entity), which comprise the balance sheet as at 31 December 2018, the profit and loss account and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Entity as at 31 December 2018, and of the results of its financial operations for the year then ended in accordance the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Entity in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other Information

The Executive Board is responsible for the other information. The other information comprises the information included in the ECB's annual report and the management report, but does not include the financial statements of the ECB and our auditor's report thereon.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and those charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for assessing the European Central Bank's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Entity's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the planning and performance of the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We are required to communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Frankfurt am Main, 13 February 2019

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Tämä on EKP:n käänös EKP:n ulkoisen tilintarkastajan kertomuksesta. Jos kieliversioita voi tulkita eri tavoin, tilintarkastajien allekirjoittama englanninkielinen versio pätee.

RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN KERTOMUS

Euroopan keskuspankin pääjohtaja ja EKP:n neuvosto

Frankfurt am Main

Tilintarkastuskertomus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Euroopan keskuspankin tilinpäätöksen. Tilinpäätös sisältää Euroopan keskuspankin taseen 31.12.2018, tuloslaskelman sekä yhteenvedon keskeisistä kirjanpitoperiaatteista ja taseen ja tuloslaskelman liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa EKP:n neuvoston vahvistamien ja Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä (EU) 2016/2247 (EKP/2016/35) ja sen muutospäätöksissä määriteltyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti oikean ja riittävän kuvan Euroopan keskuspankin taloudellisesta asemasta 31.12.2018 ja sen toiminnan tuloksesta päättyneeltä tilikaudelta.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten ISA-tilintarkastusstandardien mukaisesti. Standardien mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa ”Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa”. Olemme riippumattomia Euroopan keskuspankista niiden Saksassa noudatettavien (tilintarkastusalan kansainvälisen eettisten standardien lautakunnan [IESBA] tilintarkastusammattilaisille laatimien eettisten sääntöjen mukaisten) eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta, ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Muu informaatio

EKP:n johtokunta vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää EKP:n vuosikertomukseen ja johdon raporttiin sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä EKP:n tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonme ei kata muuta informaatiota, emmekä anna siitä muutakaan varmuutta.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä.

Tilinpäätöstä koskevat Euroopan keskuspankin johtokunnan ja hallintoelinten velvollisuudet

EKP:n johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan EKP:n neuvoston vahvistamien periaatteiden mukaisesti. Nämä periaatteet on määritelty Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä (EU) 2016/2247 (EKP/2016/35) ja sen muutospäätöksissä. Johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

EKP:n johtokunta on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan Euroopan keskuspankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen.

Hallintoelinten vastuulla on valvoa tilinpäätöstietojen raportointiprosessia Euroopan keskuspankissa.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan ISA-standardien mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

ISA-standardien mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen suunnittelun ja suorittamisen ajan. Lisäksi

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon tarkastettavan yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko johdon ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä tarkastettavan yhteisön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin.
- arvioimme tilinpäätöksen (mukaan lukien liitetiedot) yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Frankfurt am Main, 13.2.2019

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Selvitys voitonjaosta / tappioiden jakamisesta

Tämä selvitys ei ole osa EKP:n tilinpäätöstä vuodelta 2018.

EKPJ:n perussäännön artiklan 33 mukaan EKP:n nettovoitto siirretään seuraavalla tavalla:

- (a) EKP:n neuvoston vahvistama määrä, joka saa olla enintään 20 prosenttia nettovoitosta, siirretään yleisrahastoon enintään 100 prosenttia pääomasta vastaavaan määrään.
- (b) Jäljelle jäävä nettovoitto jaetaan EKP:n osakkaiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin.⁵³

Jos EKP:n tulos on tappiollinen, tappio katetaan EKP:n yleisrahastosta ja tarvittaessa EKP:n neuvoston päätöksellä EKPJ:n perussäännön artiklan 32.5 mukaisesti kyseisen tilikauden rahoitustulosta suhteessa kansallisille keskuspankeille kohdennettuun määrään ja enintään tähän määrään asti.⁵⁴

EKP:n nettovoitto vuodelta 2018 oli 1 575 miljoonaa euroa. EKP:n neuvoston päätöksen mukaisesti euroalueen kansallisille keskuspankeille jaettiin ennakkovoitonjakona 1 191 miljoonaa euroa 31.1.2019. EKP:n neuvosto päätti jakaa voitosta jäljellä olevat 384 miljoonaa euroa euroalueen kansallisten keskuspankkien kesken.

	2018 milj. €	2017 milj. €
Tilikauden voitto	1 575	1 275
Ennakkovoitonjako	(1 191)	(988)
Tilikauden voitto ennakkovoitonjaon jälkeen	384	287
Jäljelle jäävän voiton jako	(384)	(287)
Yhteensä	0	0

⁵³ Euroalueen ulkopuolisten maiden kansallisilla keskuspankeilla ei ole oikeutta saada osuutta EKP:n jakokelpoisista voitoista, eikä niillä myöskään ole velvollisuutta kattaa EKP:n mahdollisia tappioita.

⁵⁴ Perussäännön artiklan 32.5 mukaan kansallisten keskuspankkien rahoitustulon summa jaetaan niiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

© Euroopan keskuspankki, 2019

Postiosoite 60640 Frankfurt am Main, Germany
Puhelin +49 69 1344 0
Internet www.ecb.europa.eu

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Termien selityksiä on EKP:n verkkosivuilla olevassa (englanninkielisessä) [sanastossa](#).

PDF ISBN: 978-92-899-3714-6, ISSN: 2443-4817, DOI: 10.2866/92648, EU:n luettelonumero: QB-BS-19-001-FI-N